

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glđ. na leto.

Letnik I.

V Ljubljani, avgusta 1884.

8. zvezek.

Deveta nedelja po binkoštih.

Kaj čaka njega, ki božjega svarjenja ne sprejme.

Ko je mesto ugledal, se je zjokal nad njim. Luk. 19, 41.

Jezus Kristus, naš Gospod, je svoj slovesni vhod v Jeruzalem obhajal. Prišel je do kraja, kjer se je mesto kaj lepo videlo. Jezus gleda mesto in se nad njim zjoka. Kedor bi bil takrat zraven Jezusa stoječ mesto ogledoval in videl njegovo krasoto, in se oziral na prelepi tempelj, na krasne palače in druge velikanske zgradbe, bil bi gotovo začuden popraševal: zakaj neki Gospod joka?

Kadar se utrjen, srčen vojak zjoka, pravimo, gotovo se mu je nekaj prav žalostnega primerilo. Ko pa vidimo solze v Jezusovih očeh, moramo reči: prav posebna žalost napolnuje njegovo Srce. Je li Jezus zato jokal, ker je vedel, da bo to prelepo mesto tako razdjano, da kamen na kamnu ne bo ostal? Spomin na razdjanje mesta njegovih oči ni napolnoval s solzami. Vzrok njegove žalosti je bil drug. Jokal je nad prebivalci Jeruzalemskega mesta: jokal zavoljo njih trdovratnosti, in dušne slepote, ker nesreče, katera jim je žugala, niso hotli videti; ker Jezusovega prijaznega opominjevanja, njegovega ostrega svarjenja poslušati niso hotli.

Ne bil bi se Jezus jokal, ako bi bilo njegovo svarjenje meščane presunilo, da bi se bili spreobrnili, kakor nekdanj Ninivljani na Jonovo svarjenje. Ker je pa Jezus vedel, da vse njegovo svarjenje in opominjevanje nič ne izda; ker je vedel, da se judje za njegovo žuganje ne zmenijo; ker mu je bilo znano, da judje tudi takrat, ko bodo videli kri njegovo s križa teči, ne bodo drugačni postali, zato je bilo njegovo presveto Srce tako užaljeno, da je bitko jokal.

Dragi moji! kakor je Jezus jude svaril in jim žugal, tako tudi nas opominja, svari, in tudi nam žuga. Kako žalostno bi bilo, ko bi s svojim svarjenjem in žuganjem tudi pri nas nič ne dosegel. Tudi zavoljo nas bi moral jokati, tudi nas bi moral kaznovati, kakor je jude kaznoval. Kdor namreč Jezusovega opominjevanja ne sprejme, bo 1) od Boga zapuščen, 2) pogubljen.

I.

Kdor še ni bil nikoli ne svarjen, ne kaznovan, zasluži, da se z njim mehkeje, bolj usmiljeno ravna. Kdor je bil pa že obilnokrat svarjen, komur se je mnogokrat žugalo, pa se vendar noče poboljšati, ne zasluži, da bi se ga usmilili, ga zagovarjali. — Pobožni poslušalci! videli bi jetnika v težko železje vklenjenega; pristopili bi k njemu zato, da bi ga železnih opon oprostili; našli bi človeka, kateri ima nevarno bolečino v očeh, ponujali bi mu zdravilo, katero bi mu gotovo bolečine olajšalo; prišli bi k lačnemu siromaku in mu zdravo jed dati hotli, pa — jetnik ne bi dovolil, da bi mu železje odklenili, bolni bi zdravilo zavrgel in lačni siromak bi se jedi dotakniti ne hotel, kako bi se vi proti takim obnašali? Bi jim še pomoč ponujali? Gotovo ne, marveč razžaljeni bi nehvaležneže zapustili.

Ti grešnik! ki si do zdaj vse svarjenje in žuganje zametaval, ali nisi bil tudi ti tako Bogu nehvaležen?! Glej, v težke spone pregreh in hudobnih navad si bil vklenjen. Bog ti je poslal goréčega duhovna — spovednika, o kako milo te je spovednik prosil in ti prigovarjal; kako ljubeznjivo svaril; tudi žugal ti je. Nasvetoval ti je pogostno prejemanje sv. zakramentov in druge izdatne pripomočke. Ti bi se bil lahko peklenskih verig znebil; pa raje si ostal vklenjen v verigah peklenškega duha, kakor da bi se oklenil usmiljenja božjega. — Ali dušna tema je vladala v tebi. Bog se te je usmilil, zbudila se je tvoja vest. Spre gledal si in dobro vedel, da tvoje življenje ni bilo dobro, ni bilo pravo; pa, kar si mogel, si storil, da si glas vesti zadušil. — Dušni kruh ti je bil na ponudbo. Bog je poslal vnetega pridigarja, kateri je brez strahu svaril, vse kerščanske dolžnosti natančno razložil, vse resnice razjasnil, pa tvoje uho se je branilo poslušati sv. nauk, tvoje srce besede božje ni hotlo sprejeti. — Bog te je iz ljubezni z nadlogami obiskal, te kaznoval: tvoja dela se ti niso posrečila; kar si drugim svetoval, bilo jim je v škodo, zato si mesto spoštovanja in časti zasramovanje žel. Tudi to božje obiskanje ni obrodilo, zaželjenega sadu — nisi se poboljšal. — Ti si ljubezen, katero le Bog zasluži, daroval pregrešni osebi. Živel si tako, da so

se sosedje nad teboj spodtikali, pohujšanje si dajal. In glej! Bog se te je usmilil! Osebo, katera ti je bila orodje greha, je Bog iz sveta poklical, zato, ker je hotel grehu konec storiti. Ti pa božje roke nisi hotel spoznati. Ko si enega malika zgubil, izvolil si si družega in ostudnosti in pohujšanje nadaljeval. In koliko družega je ljubezen božja še poskusila, da bi te na pravo pot pripeljala, ti si se pa branil.

Ako se človek tako proti Bogu obnaša, česa ima pričakovati? Kakor se je z Jeruzalemom godilo, mora se tudi z njim goditi. Bog ga bo zapustil. In to Bog grešniku žuga. Pri preroku Jeremiji berem te besede: „*Ozdravljali smo Babilon, pa se ni ozdravil; zapustimo ga.*“ (Jerem. 51, 9.) S temi besedami hoče Gospod Bog reči: Prizadeval sem si grešne prebivalce babilonskega mesta na duši ozdraviti, da bi se poboljšali, da bi dobro storili; ker se pa ozdravili niso, ker na njih znamenja poboljšanja našel nisem, jih bom zapustil, in jih pripustil hudobnim željam njih popačenega srca. Kaj naj pa grešnik v tem stanju zapuščenja pričakuje? Odgovor na to najdem pri preroku Ozeji (7, 23.): „*Gorje jim, ker so od mene odstopili; razdjani bodo, ker so se zoper mene pregrešili.*“ Tedaj človeku ločenemu od Boga, zapuščenemu od Boga ne ostaja družega, kakor gorje. Človek, kateri Boga zapusti, nima strahu božjega. O takih pa sv. Gregor piše: „*Ni upanja, da bi se spreobrnil in spokoril, kedor je strah božji zgubil.*“

Kako globoko je judovsko ljudstvo v pregrehe zabredlo, pové nam prerok Jeremija, katerega je Bog k temu svojemu ljudstvu poslal. Žalostne besede je ta prerok napisal: „*Obhodite ceste po Jeruzalemu, glejte in premislite in iščite po njegovih ulicah, ali najdete katerega, ki bi delal, kar je prav, in vprašal za resnico: in mu bom usmiljen. Če tudi rečejo: Kakor resnično Gospod živi, vendar po krivem prisegajo.*“ (Jerem. 5, 1, 2.) Prerok je mislil, da se toliko pregreh in krivic le med prostim ljudstvom nahaja, zato nadaljuje: „*Jaz pa sem rekel: morda so le ubogi in priprosti, kateri ne poznajo Gospodovega pota in pravice svojega Boga.*“ (Ibid. 4.) Šel je toraj med imenitne, premišljeval njih življenje, pa zopet je moral zapisati: „*Pojdem k imenitnim in bom z njimi govoril, ker oni poznajo Gospodovo pot, pravico svojega Boga; pa glej, oni vsi so še bolj jarem zdrobili, vezi raztrgali.*“ (Ibid. 5.)

Zakaj je pa to izvoljeno ljudstvo božje tako zašlo? Kralj David nam pove: „*Pred njih očmi ni strahu božjega.*“ Bog jih je po prerokih klical in opominjeval, oni so pa otrpnili. Zato govori prerok Jeremija: „*Tepel si jih, pa niso čutili; poteral si jih, pa niso hotli*

krotenja sprejemati; njih čelo je bolj trdo kakor skala, in se niso hotli spreobrniti." (Jerem. 5, 3.) V tej otrpnenosti so tako zašli, da so pravo vero zgubili: „*Oni tajé Gospoda, in pravijo: Njega ni.*" (Ibid. 12.) Vse to se je pa zgodilo, ker so strah božji zgubili, zapustili Boga, pa tudi od Boga zapuščeni bili. „*Ozdravljali smo Babilon, pa se ni ozdravil, zapustimo ga.*"

Ako sedanji svet premišljujem, vidim marsikaj tacega nad kristijani, kar je prerok Jeremija nad Jeruzalemčani zapazil. Mnogi so že ves strah božji zgubili: verujejo kar hočejo, in zavrnejo, kar se jim zljubi; storijo, kar jim je ravno všeč, in opustijo, kar jim ne dopade. Bili so časi, ko so se kristijani nevernikov ogibali, zdaj jih pa največi nevernik mnogo okoli sebe zbere. Bili so časi, ko so namestnike Kristusove preganjali le neverniki in krivoverci, dandanes preganjajo sv. cerkev njeni lastni otroci.

Ako to premislim, spoznam, da ima Jezus vzrok jokati nad nami, kakor je nekedaj nad Jeruzalemom jokal. Zdi se mi, da nas je Bog zapustil, ker se tako malo strahu božjega nahaja.

II.

Kogar ne prestraši misel, da ga je Bog zapustil, naj ga saj predrami in pretrese gotova resnica, da bo pogubljen, ako božjega svarjenja in žuganja ne posluša.

Pogubljenju bodo odšli, kateri se spokorijo, kakor nekdaj Ninivljani. Kaznovani pa bodo, kateri se za žuganje ne zmenijo, kakor Faraon. Ako se prestrašeni pred Bogom ponižamo, to nas bo rešilo. Spominjam se dogodka, kateri se je primeril, ko je Klotar II. na Francozkem kraljeval. Neko ljudstvo se je zoper tega kralja spuntalo. Klotar pošlje tje svoje vojščake, kateri so puntarje naglo premagali. Hudobni podložni so smrtno kazni zaslužili. Kralj pa ni hotel, da bi se toliko krvi prelilo. Iznašel je pripomoček, vsled katerega je bilo sicer mnogo kaznovanih, pa tudi mnogim prizaneseno. Klotar je imel dolg meč. Hotel je, da ta meč za mero služi, in sicer tako, da kedor je tako velik kakor njegov meč, mora umreti, manjim pa naj se smrtna kazni odpusti. Vsi jetniki so morali k meču pristopiti. Vsak se je bal, vsak si vošil, da bi bil nižji, kakor kraljev meč; vsak jetnik si je takrat želel, da bi bil majhen, kakor pastirček David. Sleherni, kateri se je meču približal, se je skrčil, kolikor je le mogel, da bi visokosti mečeve ne dosegel.

Preljubi! prerok Izaija govori: „*Tisti dan bo Gospod obiskal s svojim trdim in velikim in močnim mečem levijatana.*" (Iz. 27, 1.)

Levijatan naznanja sovražnika. Kedor greh dela, je sovražnik božji. Kako srečen je, kateri se takrat skrči, pred Bogom poniža, kadar sliši žuganje božje. Saj že Salomon pravi, da bo mali — ponižni milost dosegel. Blagor jim, kateri se pred Bogom, svojim Gospodom ponižajo. To je skusil kralj Ahab. Ta kralj je sicer pregrešno živel, pa Bog pošlje k njemu svojega preroka Elija. Prerok mu storjene krivice in pregrehe očita, žuga mu s kaznijo, katero mu je pravični Bog namenil. Ahab se prestraši in spokori. Sv. pismo nam pove, da se je Ahab spokorno oblekel in hodil s pobešeno glavo. To ponižanje je Bogu tako dopadlo, da je Elija poprašal: „*Ali nisi videl Ahaba ponižanega pred menoj? Ker se je tedaj ponižal zavoljo mene, ne bom pripravil nesreče v njegovih dneh.*“ (III. Reg. 21, 29.) Enako je tudi kralj Ozija storil, in pomagano mu je bilo. Za časa tega kralja se ni skrbelo za čast božjo in za varstvo sv. vere. Zato je Bog posebne kazni na Judovo hišo poslati namenil. Ozija je to izvedel. Tudi njega je to žuganje prestrašilo, ponižal se je, in nasledek je bil, da je slišal besedo: „Glej! pustil te bom v miru umreti, ne bom te kaznoval.“

Blagor jim, kateri se o pravem času ponižajo, za milost in odpuščanje prosijo. Vedno je Bog pripravljen jim odpustiti; vedno je pripravljen odjenjati od svoje pravične jeze. Zato nas sv. apostelj Peter opominja: „*Ponižajte se pod mogočno roko božjo.*“ (I. Petr. 5, 6.)

Bog z nami ravna, kakor svetni mogočnjaki s svojimi podložniki. Ako se podložni svojemu gospodu zameri, pokaže mu le-ta razsrdeni obraz, posvari ga z ojstrimi besedami. Tega pa gospod ne stori zato, da bi svojega podložnega kaznoval, temuč zato, da bi ga prestrašil, da bi podložni svoje napačno ravnanje spoznal, da bi se ponižal in poboljšal. Ako se podložni poniža, mu gospod prizanese. Če se pa proti svojemu gospodu vedno le predrzno obnaša, mu na vsako besedo prevzetno odgovarja, in mu naravnost kaže, da se za žuganje njegovo nič ne zmeni, se gospod bolj razjezi, in tedaj podložnega kaznuje, dasiravno si je namenil, le prestrašiti ga. — Tako tudi Bog ravna. Grešnika svari po pridigarjih in spovednikih, pošlje mu kako nesrečo na premoženji, ali bolezen, ali kaj drugega. To pošlje Bog ne zato, da bi grešnika kaznoval, temuč, da bi ga prestrašil, da bi se le-ta ponižal, in ponižan usmiljenje dosegel. Ako pa Bog vidi, da grešnik svojih hudobij spoznati noče, temuč jih zapeljan z lastno ljubeznijo izgovarja, olepšuje in zagovarja, in v svoji predrznosti in prevzetnosti greh na greh naklada, tedaj pošlje Bog kazen, s katero ie poprej le žugal.

Vsemu človeškemu rodu je Bog v Noetovem času zavoljo obilnosti in ostudnosti grehov pogin zažugal. Pa še le, ko so se ljudje sto in dvajset let žuganju posmehovali, še le tedaj je Bog z vodo pokončal, kar je na svetu živelo. Tudi Faraonu je Bog najprej s kaznimi le žugal. Ko je pa Faraon žuganje zaničeval in se predrznil govoriti: „Kedo je Gospod, da bi poslušal njegov glas“ (II. Moz. 5, 2), potem je vzdignil pravično svojo roko, je čudovito kaznoval Egipt, in storil da je v morji vtonil Faraon in vsa njegova vojska. Tudi Jeruzalem je kazen še le potem zadela, ko so prebivalci njegovi za vse svarjenje in žuganje gluhi ostali. Nikar naj nihče ne misli, da, ako se mu zavoljo grehov do zdaj še nič hudega ni zgodilo, da se mu tudi od slej nič žalega zgodilo ne bo. Gospod je sicer prizanesljiv, pa, kar On zažuga ali obljubi, gotovo spolni. In ako kazen, dokler grešnik živi, odlaša, bo enkrat gotovo udaril in takrat gorjé! V bukvah pregovorov berem: „*Ker sem vas klical, pa ste se branili, sem stegoval svojo roko, pa ga ni bilo, da bi se ozrl, ker ste ves moj svet zaničevali, in moje svarjenje zanemarjali, se bom tudi jaz k vaši pogubi smejal, in posmehoval, kadar vas zadene, česar se bojite.*“ (Preg. 1, 24—26.)

Dragi poslušalci! ako nočemo, da nas zadene dvojna nesreča: da ne bomo od Boga zapuščeni in pahnjeni v pogubljenje, nikar ne imejmo otrpnjenih sre! Ko Gospod Bog svari, opominja, žuga, poslušajmo! Ako je imel Jezus do zdaj vzrok jokati nad nami, skrbimo, da odslej nad nami jokal ne bo. Pretakajmo raji sami spokornih sre solze, da usmiljenje in milost zadobimo. Amen.

P. J. B.

Deseta nedelja po binkoštih.

Kaj nam je storiti, da bomo obudili pravo kesanje?

Cestninar je trkal na svoje prsi, rekoč:
Bog, bodi milostljiv meni grešniku.

Luk. 18, 13.

Že predzadnjo in pa zadnjo nedeljo nas je Gospod v evangeliju resno opominjal, da naj mislimo na svoj konec, na svoje zveličanje. Podučil nas je, da bomo morali Bogu odgovor dati od svojega hiševanja, odgovor dati pri sodbi in da bode ta sodba natančna. Upam, da je vendar katerega izmed nas spodbodlo to opominjevanje

in da je začel preudarjati: Kaj, ko bi me Gospod poklical precej na odgovor, kako bi obstal jaz? — Upam pa tudi, da ste si podobo iz evangelija zadnje nedelje, podobo Zveličarja, ki se joka nad našimi grehi, dobro vtisnili v svoja srca. Da, prelubi kristijani: kakor se je Gospod jokal nad trdovratnim mestom Jeruzalemom, tako se joka tudi zavoljo naše nespokornosti in zavoljo naše nesreče, v katero bomo z grehi zabredli. Zveličar naš se joka nad nami — in mi? Ali nas nič ne ganejo njegove solze? . . . Pa kaj naj storimo, da se nam ne bode bati konečnega računa in da nas ne bode zadela taka nesreča, kakor jeruzalemsko mesto?

Glejte, dragi poslušalci, današnji sveti evangelij nam daje odgovor na to vprašanje. Dva grešnika sta šla v tempelj in eden je šel opravičen iz tempelja, drugi pa ne. Stori to, kar je storil cestinar in tudi ti bodeš opravičen, bodeš očiščen svojih grehov. Cestinar je šel v tempelj skesan, iz ponižnosti in žalosti je ostal pri vratih in ni se upal oči povzdigniti proti nebu, ampak samo trkal je na prsi, rekoč: „*Bog, bodi milostljiv meni grešniku!*“ Ta cestinar nam je najlepši izgled pravega kesanja, ki nam zadobi odpuščanje greha, zato vam bom danes govoril o kesanju, in sicer: Kaj nam je storiti, da bomo obudili pravo kesanje?

Pravo kesanje zavoljo storjenih grehov v srcu obuditi ni lahka reč. Kajti z večkratnim ponavljanjem tega ali unega greha se greh tako rekoč v srce človekovo vraste, grešna navada je oba — srce in greh trdno sklenila in skoraj neločljivo sprijaznila sta se. In zdaj naj se ta prijateljska zveza med srcem in grehom pretrga, godi naj se brez vsega usmiljenja grenka ločitev! O to boli, to je zares hudo, silno hudo. — Nečimerno srce naj se loči od napuha in lišpa, ki sta mu pridobivala tolikanj sladko hvalo in se mu tako priljubila? Lakomnež naj popusti svoje poželenje po premoženju, naj sovraži goljufijo in vsakoršno krivico, po kateri je toliko denarja pridobil, toliko dobička spravil? Togotnež naj se odpove „sladkemu maščevanju“ in slovo da svoji najljubši želji, znositi se nad svojim sovražnikom in ohladiti si vročo jezo z grešno besedo in silovitim djanjem? In kdor je pil iz kozarca mesenega, nečistega poželenja, naj bi zdaj nobenega poželenja po njem ne imel, naj se mu studi! In požrešnik in vsi, katerim je po besedah sv. Pavla „*trebuh njih Bog*“ (Filip. 3, 18.), oni naj bi vir in studenec tolikega veselja popustili! In sploh grešnik naj neha grešnik biti: svojo naturo, svoje srce naj

spremeni, da bo ljubilo, kar je pred sovražilo in sovražilo, kar je pred tolikanj ljubilo! Oj, to je težko, ljubi moji! Zatoraj ne motimo sami sebe: pravo kesanje je v resnici grenka pokora za človeško srce, ki se mu je greh po dolgi navadi tako močno priljubil. Lahko in kmalo je rečeno: „Moj Bog! vsi moji grehi so mi iz srea žal“ — ali kako pogosto srce tega nič ne vé, kar usta govoré. Greh, ki se ga je človek tako privadil in mu tako rad stregel, resnično studiti, sovražiti in iz srea obžalovati, zamore človek le z gnado božjo in pravo resnično kesanje je — predragi kristijani! — vselej čudež preusmiljene ljubezni Jezusove. Da, še več! Ako grešnik, ki je že dalje časa kakemu grehu vdan, pravo kesanje ima, je to največi čudež gnade božje, večí čudež, kakor mrtve v življenje obuditi, večí čudež, kakor nove svetove vstvariti! Pekel namreč se mora v nebesa, dušna tema v nebeško luč, sovraštvo v ljubezen, grešnik iz otroka satanovega v otroka in prijatelja božjega spremeniti, dušno življenje in zdravje se mora povrniti. In to je več, kakor telesno mrtve v življenje obuditi, je več, kakor nove svetove ustvariti, k temu je treba največega čudeža gnade božje. Tak čudež pa Bog le stori na posebno prošnjo grešnikovo, pa tudi na priprošnjo družih za grešnika. Da bo toraj grešnik pravo, čeznaturno kesanje zavoljo svojih grehov obudil, mora:

1. Boga prositi, da bi mu k temu svojo gnado dal. Iz lastnega prizadevanja zamoremo le toliko doseči, da grehe svoje obžalujemo, ker nam marsiktero časno nesrečo nakopljejo, bodisi že uboštvo, škodo ali sramoto; ali tako obžalovanje svojih grehov je samo naturno, ki nam nikoli ne more zadobiti odpuščenja grehov. Kesanje mora biti čeznaturno, izvirajoče iz nadnaturnih nagibov, tako kesanje pa je dar božji, Bog sam nam mora v to podeliti svojo pomoč. Bog sam, ki ima sree človekovo v svojih rokah, ter ga nagiba, kamorkoli hoče, mora grešniku pomagati, da bo spremenil svoje mišljenje, svojo hudobno voljo, in pregreho sovražil in jo iz srea obžaloval; gnada sv. Duha mora sree grešnika omečiti, ga k žalosti nakloniti. Sv. Peter je prvokrat svojega božjega Učenika zatajil, pa se ni razjokal in tudi drugikrat ne. Tretjikrat ga zataji, Jezus Petra milo pogleda, in Peter od prevelike žalosti v samoto hiti in milo joka. Poglejte, kaj gnada božja stori!

Ali Bog hoče za svoje dobrote prošen biti. Zato že pred izpraševanjem prosimo prav iz globočine svojega srea sv. Duha, da bi nam razsvetlil pamet, da bi spoznali svoje grehe, pa tudi, da bi nam omečil in presunil naše sree, da bi jih prav obžalovali. Prav

dobro je potem, ko smo svojo vest prav skrbno izprašali, da se še s posebno molitvijo obrnemo k sv. Duhu, n. pr. z branjem spokornih psalmov, z žalostnim delom roženkranca, s počeščenjem sv. peterih Jezusovih ran ali presv. Jezusovega Srea, ali da se priporočimo Mariji pribežališču grešnikov, da bi še ona prosila sv. Duha, naj bi nam dal prav do živega spoznati grdobijo in hudobijo greha, da bi bilo naše srce prav presunjeno od prave čeznaturne žalosti, od take žalosti, kakor so jo imeli kralj David, sv. Peter, sv. Magdalena, sv. Marjeta Kortonska.

Tako so vsi pravi spokorniki in svetniki prosili za pravo obžalovanje grehov. Sv. Avguštín je pravega kesanja tako prosil: „O dobrotljivi Jezus! o preljubeznjivi Odrešenik! zavolj tiste milosti, ki si se ponižal nam ubogim in zgubljenim v pomoč priti in zavolj tistih solz, s kterimi si na Oljski gori grehe sveta objokoval, daj tudi menignado solz in obžalovanja, po kteri moja duša tako hrepeni!“ Sv. Karol Baromej se je pogosto spovedoval in se za vsako spoved lepo pripravljaj. Vsako leto si je pa najmanj osem dni odločil za duhovne vaje, o kterih se je pripravljaj na enoletno spoved, in tisti dan, ko se je spovedoval, je po več ur poprej klečal in molil, da bi si dar pravega srčnega kesanja od Boga sprosil. Tako tudi vi, kedar ste svojo vest izprašali, še nekoliko molite v ta namen, da bi usmiljeni Jezus presunil s svojo gnado vaše srce, da bi svoje grehe prav obžalovali. Kdor bi družega ne vedel moliti, naj saj tako-le izdihne: „Daj mi, o Jezus! gnado solz, daj mi, da bom svoje grehe tako iz srca obžaloval, kakor so jih svetniki obžalovali in objokovali! Marija, prosi za me!“

2. Da bo grešnik pravo kesanje v srcu obudil, treba mu je zraven božje pomoči tudi še lastnega prizadevanja. Pomislite toraj tudi vi, preljubi v Kristusu, kadar ste si skrbno izprašali svojo vest, kaj nas sv. vera o grehu uči, kaj je, kakošni so njegovi nasledki? Da bote pa prav spoznali, kako v resnici največe hudo je greh, pomislite, da z grehom razžalimo:

Božje veličastvo. Podložni, kteri se pregreši nad svojim kraljem in ga zelo razžali ali mu celo hoče silo delati, po postavi zasluži smrtno kazen. Kaj potem zaslužimo grešniki mi, ki smo žalili svojega Boga, večnega Kralja, od kterega imajo vsi posvetni kralji oblast, pred kterim vsi, tudi najmogočnejši, v nič zginejo? Z grehom žalimo Veličastvo božje, Boga, ki „*hodi sred piša in viharja in megle so prah spod njegovih nog*“, kakor sv. pismo pravi. Razžalimo njega,

ki prebiva v nedosegljivi luči, pred katerim se tresejo nebo in gore, pred katerim trepečejo najvišji angelji — Kerubini in Serafini — njega, kateremu se vse, kar je vstvarjenega, molče podvrže. Z grehom se ustavimo Bogu, ki je z vsegamogočno besedo svojo vse vstvaril in z enim migljajem zopet lahko vse pokonča. On zakliče in iz nič vstajajo novi svetovi in milijoni in milijoni stvari; on le migne in nazaj se pogreznemo v svoj nič. Z grehom žalimo njega, Gospoda, ki večnosti daje za plačilo in večnosti postavlja za kazen, in kdo in kje je tisti, ki bi se mu mogel zoperstaviti? In glejte: Človek, stvar božjih rok, on, pest prahu, ki ga veter raznese, črvič zemlje se zoperstavlja, kadar greši, Bogu Neskončnemu, se vzdigne zoper njega rekoč: „Nočem mu služiti“, hoče ga s sedeža pahniti in v prah pohoditi. Toliko prevzetna, take strašna je hudobija greha. V resnici, ko bi nam bilo dano in mogoče božje veličastvo prav spoznati, potem bi žalosti zaradi razžaljenja božjega umrli, ko bi bili Boga tudi le z enim smrtnim grehom razžalili.

Pomislimo, kako žalimo vsako božjo osebo posebej. Kaj ne, da je grd človek tisti, ki svojemu dobremu očetu in skrbni materi, ali svojemu najboljšemu dobitniku vso ljubezen in dobroto, namesto z ljubeznijo — pa z nehvaležnostjo povračuje! Kaj je toraj grešnik, kateri svojega Boga, svojega Očeta, svojega Stvarnika, svojega največjega Dobrotnika, od kterega ima življenje in vse, namesto da bi ga ljubil, le sovraži, ga ven in ven žali? Le pomislimo! Iz same čiste ljubezni nas je vstvaril, nič nima od tega, tudi brez nas bi lahko bilo; s tolikimi prednostmi nas je obdaril na duši in na telesu, postavil je Bog človeka čez dela svojih rok, da je krona vseh stvari na svetu. Dal nam je Bog in Oče nebeški angelje svoje za varhe, da nas varujejo na potu našega življenja. Poklical nas je k večnemu življenju, vzel nas je za svoje otroke, obsiplje nas ves čas z dobrotami; kedar smo v naših prvih starših grešili in s tem večno smrt zaslužili, nam je večno življenje ohranil, ker je v svoji neskončni ljubezni svojega edinega Sina na svet poslal in ga dal v sramotno grozovitno smrt — na križi v naše odrešenje, v naše večno življenje. Ali bi bil zamogel nam naš nebeški Oče še kaj več storiti, kar bi nam ne bil že storil? In kaj storite vi, kadar grešite? Boga neskončno dobroto žalite, zaničujete, zasramujete, se vzdigujete zoper njega, ki vas ljubi, kakor svoje oko, ki vas vsak dan s svojimi dobrotami napolnuje, tega ste od sebe pehali, temu ste svoj hrbet obračali in ne lice, temu ste, če ne z besedo, v djanji nekdanj kakor Faraon rekli: „Kdo je Gospod, da bi poslušal njegov glas? Ne

poznam Gospoda.“ Kolika hudobija! Po pravici se Bog, kakor nad Izraelci, tako tudi nad nami pritožuje, rekoč: „*Otroke sem izredil in jih povišal, oni pa so me zaničevali.*“ (Iz. 1, 2.) Ako to prav premislimo, ali ne bodemo žalovali in s tužnim srcem rekli: „*Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe!*“ (Luk. 15, 18.)

In kaj z grehom storimo Jezusu, svojemu Odrešeniku? Kdo ima večo ljubezen, kakor on, ki svoje življenje da za svojega prijatelja? In glej! Jezus je za-te dal svoje življenje, da te je rešil večne smrti, večnega pogubljenja. Le pomislimo! Bil je Kristus, kot Sin božji gospod človekov, postal pa je iz ljubezni njegov brat, da bi ga k nasprotni ljubezni nagnil. Da bi ga rešil sužnosti satanove in večnega pogubljenja in ga storil otroka božjega, je svojo kri prelil, se je dal bičati, s trnjem kronati, zasmehovati in med neizrekljivimi telesnimi in dušnimi bolečinami umoriti. „*Resnično, on je bil ranjen zavaljo naših grehov in potrt zavaljo naših hudobij . . . in z njegovimi ranami smo bili ozdravljeni.*“ (Iz. 53.) Vse svoje zasluženje daroval je on človeku; z lastnim mesom, z lastno krvjo ga redi; šel je v nebesa, da bi tamkaj zanj svojega Očeta prosil in pripravil mu stanovanje v nebesih, da, kjer je on, njega Gospod, naj bi tudi človek, njegov služabnik bil. In kaj stori grešnik? S čem on to neizmerno dobroto povračuje? Z zaničevanjem, s sovraštvom in še hujše se pregreši nad Kristusom; on ga po besedah sv. Pavla vnovič križa (Hebr. 6, 4—9.), ker ponavlja vzrok, zavalj katerega je bil Kristus križan, t. j. greh. Grešnik, kateri smrtni greh stori, ponavlja hudobijo Judežovo, ki je svojega Gospoda za 30 srebrnikov prodal; ponavlja hudobijo Herodovo in njegovih vojakov, ki so Jezusa zasramovali in zaničevali; ponavlja hudobijo beričev, ki so ga z biči razmesarili in mu trnjevo krono na glavo pritisnili; on ponavlja hudobijo Pilata, ki ga je k smrti obsodil in tudi hudobijo Judov, ki so ga na križ pribili. Kdo bi pač iz srca ne obžaloval svojih grehov, če vse to pomisli!

Kaj storimo z grehom sv. Duhu, svojemu posvečevalcu? Sv. Duh, on pravi Bog, neskončna ljubezen, nas je pri sv. krstu očistil vsega greha, podelil nam dar nebeški, posvečujočo gnado božjo in po nji nas storil dediče nebeškega kraljestva ter nam dal pravico do nebes, njegova ljubezen ga je tako daleč gnala, da je hotel tudi bistveno in osebno v nas stanovati, nas razsvetljevati, ogrevati in tako nas voditi po pravem potu v nebesa; tako smo postali res njegova hiša, njegov tempelj. „*Ali ne veste, da je vaše telo tempelj sv. Duha, kateri je v vas?*“ vpraša sv. apostelj Pavel. Naše srce je

sedež sv. Duha in s tega sedeža nas sv. Duh od sv. krsta sem do sedanjega trenutka z največimi milostmi obdaruje. Zares se spolnujejo nad nami besede sv. Petra, ki piše (I. 2, 9.): „*Vi pa ste izvoljeni rod, kraljevo duhovstvo, svet narod, pridobljeno ljudstvo, da oznanujete popolnost tistega, kateri vas je iz temè poklical k svoji prečudni luči.*“ Človek pa, kadarkoli stori smrten greh, zavrže sv. Duha iz svojega srca, iz svoje duše, iz svojega telesa, ter vpelje v se hudiča, najhujšega nasprotnika sv. Duha, ga postavi na sedež svojega srca, da naj mu bo on vladar in gospod. To naj pomisli grešnik, in njegovo srce, ako ni kamnitno, mora se omečiti, mora žalovati zaradi svojih grehov.

3. Pomisli, kako Bog greh sovraži in kaznuje! „*Kakor gotovo, živim na vekomaj: maščeval se bom nad svojimi sovražniki* (Deut. 32.), govori gospod Bog in se res tudi maščuje. Zavolj greha je Bog toliko angeljev pahnul iz nebes v večni ogenj v pekel. Prve starše je zavolj enega greha iz lepega raja spodil; pa ne samo to, ampak ves človeški rod je zavolj prvega greha kaznoval. Kako mora Bog greh sovražiti, ker je ob času Noetovem vesoljni svet z vodo pokončal in mesto Sodomo in Gomoro z ognjem z neba; kako more Bog greh sovražiti, ker je svojega Edinorojenega dal v tako silno trpljenje zavolj greha ljudi! O kako gnjusoben mora biti greh v njegovih očeh, ker tako brezštevilno veliko ljudi zavolj greha vekomaj v pekel zavrže, ako jih je tudi vstvaril za nebesa. Kdo bi tedaj greha ne studil, ne obžaloval? In kako kaznuje mali ali odpustljivi greh? Ozri se v vice. Duše, ki so tamkaj, so se v božji gnadi iz sveta ločile, Bog jih ljubi in duše ga ljubijo. In vendar jih Bog, ako madež le enega odpustljivega greha nad seboj imajo, ne pusti pred sebe, ampak jih tako ostro, tako dolgo kaznuje. In nasproti te duše gnjusobo greha zdaj tako jasno spoznajo, da, ako bi jim Bog tudi dovolil v nebesa, bi v tem stanu ne hotle, ampak bi Boga prosile, naj jih pusti tako dolgo trpeti in goreti, dokler popolnoma čiste ne postanejo.

4. Pomisli še, kaj z grehom zgubiš? Grešnik zgubi ime otroka božjega. „*Vi niste moje ljudstvo, in jaz nočem biti vaš Bog.*“ (Oze. 1, 9.) Duša zgubi posvečujočo gnado božjo; in ktera zguba je tej enaka? Gnada božja je edino dobro, ki ima svojo ceno za ta in oni svet; je ključ, ki nam zamore vrata nebeška odpreti. Duša zgubi lepoto podobnosti božje. „*Zgubila je Sijonska hči vso lepoto.*“ (Jer. 1, 6.) Strahu bi umrl grešnik, da bi videl nagnjusnost pogubljene duše. Grešnik zgubi vse pridobljeno zaslužnje. Naj bi bil ti še toliko let kakor največi svetnik živel v največi pokori in še toliko

dobrih del storil: v tem hipu, ko smrtno grešiš, je vse zgubljeno. O kolika zguba! „*Ne bodo se v misel vzela vsa dobra dela njegove (prejšnje) pravičnosti.*“ (Ec. 18, 24.) V stanu smrtnega greha ne moreš za nebesa nič zaslužiti. Moli, pokori se, razdaj vse med uboge, ako v grehu umrješ, je vse zastonj, in če se tudi spokoriš in zveličaš, za vse to, kar si v smrtnem grehu dobrega storil, ne boš prejel v nebesih nobenega plačila. Kajti brez gnade božje ni mogoče, za nebesa nič zaslužljivega storiti, uči katekizem. Grešnik zgubi otroštvo božje in pride pod oblast satanovo. „*Vi ste od očeta hudiča, in hočete želje svojega očeta spolnovati,*“ so strašne besede Jezusove (Jan. 8, 44.).

5. Premisli še, kam te greh pripelja, ako v njem umrješ? V pekel, v oni strašni kraj, kjer pogubljeni vekomaj trpé, kjer ni nobene luči, nobene tolažbe, prav nobenega počitka, nobenega veselja, nobenega pomočnika, kjer, da tako rečem, ni Boga in njegove milosti. „*Vi niste moje ljudstvo, in jaz nisem vaš Bog.*“ (Oze. 1, 9.) Pekel je kraj, kjer je vse hudo v nezmerni velikosti. Pamet je otemnela, volja v hudobiji otrpnila, spomin ima zmiraj zamujena dobra dela, storjene grehe, zgubljena nebesa in srce ne čuti družega, kakor strah, jezo, kletev, zavid, prepozno kesanje in obupanje. Oči ne vidijo družega, ko strašne pošasti, in ušesa ne slišijo, ko grozovito preklinjevanje, medsebojno očitiranje najostudnejših pregreh in obupljivo tulenje in škripanje z zobmi. Kar roka prime, je ogenj, kamor noga stopi, je ogenj, kar jezik okusi, je ogenj; vse truplo je vgreznjeno v ogenj in po vseh žilah teče in gori le ogenj.

In v to grozovito, brezkončno trpljenje prideš, ako si le en sam smrtni greh storil in ga nisi še o pravem času opral v studencu prave pokore. O človek, ali je res tvoje srce tako neobčutno, tako trdo, da bi ne bilo kar nič žalostno zavoljo greha, ki ti more toliko nesrečo nakopati za vse večne čase?

Predragi v Kristusu! ako bomo vselej, kadar sprejemamo zakrament sv. pokore, tako in enako se prizadevali obuditi pravo srčno kesanje, potem nam bo gotovo naše kesanje tudi podlaga resničnega poboljšanja, in ne bo se nam treba bati, da bi bile naše spovedi slabe, temuč vselej, kadar bomo spoved opravili, bo tudi izmed nas vsakemu veljalo: „*Ta je šel opravičen domu!*“ In tudi dobre zadnje spovedi se smemo nadjati, da se bo smelo tudi takrat, ko bomo umrli, reči: Ta je šel opravičen domu — k svojemu nebeškemu Očetu. Amen.

Anton Kukelj.

Praznik Marijinega vnebovzetja.

Marija — najlepša rožica.

Jaz sem cvetlica, ... kakor lilija med
trnjem. Vis. pes. 2, 1—2.

Zemljo kaj radi imenujemo dolino solz zaradi premnogih britkost in nadlog, ki obiskujejo človeka v njegovem zemskem življenji. In kaj je človek na zemlji? Sv. pismo nam na kratko odgovori, ko pravi: „Človek, ... kakor cvetlica izhaja“ (Job. 14, 12.), in toraj človeka imenuje cvetlico, rožico. Kako lepa in dragocena je pa tudi ta cvetlica — človek! Iz nebeškega vrta je presajena na zemljo in sicer zato, da bi se tukaj na zemlji s pobožnostjo in drugimi svetimi čednostmi bolj in bolj lepšala, ter se tako olepšala, da postane po svoji telesni smrti vredna, presajena biti nazaj na nebeški vrtec.

Nebesa namreč kaj radi imenujemo „nebeški vrtec“, v katerem so nebeški duhovi in svetniki v rajski lepoti kakor rožice na kakem vrtu. Ali si, predragi! že katerikrat si ogledoval zal vrtec in rožice na njem? So bile li rožice na vrtu druga drugi enake po svoji lepoti? Ali ni morebiti tvojemu očesu ta ali ona rožica bolj dopadla? Ali ni morebiti tvoje oko eno si izbralo kot najlepšo? O gotovo, gotovo, da! Rožice na vrtu namreč, naj so tudi vse lepe, vendar niso vse enako lepe; ampak so si zelo različne in ena mora vse druge po svoji lepoti prekositi. Kakor je na zemeljskem vrtu, tako je tudi na nebeškem; tudi na nebeškem vrtu rožica rožico prekosi po svoji lepoti, kakor uči apostelj Pavel z besedami: „*Druga je svetloba solnca, druga svetloba lune, in druga svetloba zvezd; zvezda se namreč od zvezde razloči po svetlobi.*“ (1. Kor. 15, 41.) Med vsemi rožicami pa ena prekosi vse druge svoje nebeške tovaršice po svoji lepoti; in sicer prekosi jih daleč in daleč. Ktera je pa ta prelepa, ta najlepša rožica? Lahko jo imenujem; lahko jo uganeš tudi ti, predragi kristijan, ker dobro, pre-dobro ti je znana. Tista, ktere god danes obhajamo: tista, ki je danes iz zemlje presajena bila na nebeški vrtec, tista je najlepša rožica na nebeškem vrteu in ime jej je Marija. In v čast tej pre-slavni rožici, rožici Mariji vam bom pojasnil: da je Marija naj-lepša rožica na nebeškem vrtu.

Ako hočemo spoznati in prepričati se, je li v resnici Marija najlepša rožica na nebeškem vrtecu, si moramo le ogledati vse rožice, ki rastejo in cveto v njem, in potem nam ne bo nikakor težko določiti, ktera je izmed vseh najlepša.

Ktere in kakšne pa so one rožice, ki rastejo na vrtu nebeškem? V lavretanskih litanijah najdemo zapisane vse, vse rožice iz onega vrta. Poglejmo jih; te-le so:

Marija se imenuje: „Kraljica angeljev“; toraj so angelji prva vrsta rožic nebeških in pravim: Marija pa vse te nebeške rožice — angelje s svojo lepoto daleč in daleč prekosi, kakor okinčana kraljica svoje služabnice. Je li to resnica? Le eno stvar hočem opomniti in jasna nam bo postala ona beseda.

Angelji ljubijo Boga in mu služijo z vso vdanostjo; in ljubiti Boga jim nikakor ni težavno, Bogu služiti jim je lahko. Zakaj neki? Angelji so bili vstvarjeni v nebesih; angelji od svojega vstvarjenja sem že gledajo Boga v njegovi pravi lepoti; angelji so gledali božjo moč pri stvarjenji sveta in vsega, kar je na nebu in na zemlji; angelji od prvega trenutka svojega vstvarjenja že uživajo dobroto in ljubezen božjo; angelji toraj popolno poznajo Boga, kakoršen je v resnici; bi njih po tem takem mar težko stalo ljubiti ga?

Tudi Marija ljubi svojega Boga. Iz ljubezni do njega zaveže se z obljubo devišтва, in to svojo obljubo je pripravljena tako vestno držati, da se angeljevi besedi vda ter hoče Mati božja postati še-le potem, ko jej ta obljubi, da bode ostala devica; Marija ima Jezusa v naročji kot slabo, majhno Dete, katero svoje imenuje; in vendar spoznava in moli v njem vsemogočnega Boga; Marija vidi Jezusa skoz in skoz v zaničevanji, trpljenji; vidi ga umirati in umreti; in vendar ona v njem časti, spoznava in moli vsemogočnega Boga in ga ljubi nad vse. Glejte, predragi! v kako vse drugačnem stanju ogleduje Marija Jezusa kakor pa angelji; ktera ljubezen toraj je večja, lepša? Ali ne Marijina v resnici? Ali ne prekosi ona s svojo ljubeznijo v njeni lepoti in vzvišenosti angeljsko? O Marija! kraljica angeljev, prosi za nas!

„Kraljica očakov“ se nadalje v litanijah imenuje Marija; toraj so očaki stare zaveze druga vrsta rožic na nebeškem vrtu; in kot kraljica očakov Marija lepoto teh rožic daleč, daleč preseže s svojo lepoto. Je li res? Kako neki?

V spoznanje te trditve vzemimo si v zgled enega očakov in sicer Abrahama. Bog mu zapove, da naj mu v njegovo čast na gori Morija daruje edinega svojega sina Izaka. Veliko tirja Bog od Abra-

hama; velika vera in ljubezen je morala pač goreti v Abrahamovem srecu, da vboga. Vbogal torej je; je pa tudi v resnici daroval Bogu v čast svojega sina? Vemo, da ne; Bog je bil pri njem zadovoljen s pokorščino; in oče in sin prideta zdrava in vesela s hriba Morije. Abraham torej je prestal poskušnjo; kaj pravite, ali ni bil lahko, da! prav lahko odsihdob Abraham pripravljen, da ljubi, ljubi iz vse svoje moči Boga?

Kaj pa Marija? Tudi njej je sv. Duh po angelji in starčku Simeonu naznanil, da bode darovala svojega sina Jezusa. To besedo božjo toraj Marija pozna, veruje. Vse življenje stoji jej ta beseda in oni trenutek pred očmi. Pri jaslicah prične se darovanje; nadaljuje se med begom v Egiptet in ondi na ptujem; spolnuje se v Nazaretu in Jeruzalemu; končati se ima na Kalvariji. In ta resni trenutek, ta prevelika bolečina, za materno srce res pride. Že je napočil prestrašni dan — veliki petek! In Marija? Ona spremlja Jezusa po njegovem križevem potu; vstopi se na Kalvariji pod križem in gleda ter sluša v trpljenji zdihovati nebeškega svojega Sina. In kaj stori? kaj dela? Mar nevoljna toži čez toliko britkost? O kaj še! „Dekla sem Gospodova!“ vedno kliče v svojem srecu in ponavlja te besede tudi potem, ko so jej preljubeznjivega Sina iz naročja vzeli in položili v grob. Kakor pri jaslicah, tako tudi pri grobu ostane Marija vsa vdana svojemu Bogu in ljubi enako zvesto svojega Boga. Ali ni v resnici od te strani Marijina ljubezen lepša, ker težja, ko Abrahamova? ko ljubezen očakov, od katerih Bog ni toliko tirjal? Ali ne smemo toraj reči, da Marija kot nebeška rožica prekosi po svoji prelepi ljubezni v lepoti rožice sv. očakov? O Marija! kraljica očakov, prosi za nas! „Kraljica prerokov“ glasi se dalje v litanijah in so toraj po teh besedah sv. preroki daljna vrsta nebeških rožic; in Marija kot njihova kraljica tedaj tudi te rožice prekosi v svoji lepoti. Je li res? Kako neki?

Da spoznamo in se prepričamo o resnici izrečene besede, vzemimo si v zgled enega prerokov in sicer preroka Izaija. Ta prerok nam (6, 1—4.) piše tako-le: „*Videl sem Gospoda sedeti na visokem in vzvišenem sedeži, . . . Serafini so stali ob njem, . . . in so eden drugemu vpili: Svet, svet, svet je Gospod Bog vojskinih trum; vsa zemlja je polna njegovega veličastva!*“ Prerok Izaija je toraj videl Boga; in sicer videl ga je v nebeški njegovi mogočnosti in lepoti; videl ga je, kakoršen je v resnici na svojem nebeškem tronu. Prašam toraj, ali bi bilo potem mogoče, da bi ubog človek prerok Izaija svojemu Bogu, ki ga gleda v toliki slavi, odrekel strah, ljubezen, službo?

Kaj pa Marija?

Tudi ona gleda Boga Jezusa! Ali kje? v kakšnem stanu? Marija gleda Boga v jaslicah; — v mizarnici; — v trpljenji na križi; toraj ne v njegovi nebeški slavi in visokosti. In vendar kaj stori? Ljubi ga; ljubi tako zelo, da kliče v svoji ljubezni do Jezusa nam v prelepi zgled: „*Od ljubezni omedljuje!*“ (Vis. pes. 2, 5.) Tolika je toraj njena vera, njena ljubezen! Ni mar v resnici lepša, ker težja, ko Izaijeva? Ni toraj po svoji preveliki veri in ljubezni Marija lepša rožica v nebesih, ko rožica Izaijeva? ko rožice prerokov? O Marija! kraljica prerokov, za nas Boga prosi!

„Kraljica aposteljnov“ se glasi dalje v litanijah in kot njihova kraljica v nebeškem vrtecu toraj Marija s svojo lepoto aposteljnovo lepoto daleč, daleč prekosi. Je li to resnica? Poglejmo!

V resnici lepa je bila vera in ljubezen aposteljnova do Jezusa; na prvo besedo ga vbogajo in hodijo za njim in ljubijo ga; so ga pa tudi, človeški rečeno, lahko ljubili; videli so ga namreč, kako sveto živi ter jih ljubeznjivo ljubi; videli so ga čudeže delati in ž njimi razodevati svojo nebeško, božjo moč. Ali so ga pa ljubili tudi zvesto? Poglejmo Petra; trikrat zataji svojega Učenika; poglejmo vse skupaj na oljski gori; vsi, vsi zbežé; in pod križem vidimo prav blizu le enega, Janeza; vsi drugi so zapustili svojega dobrotnika, svojega prijatelja! Zdaj v Jezusovem zapuščeni so toraj pokazali, koliko zvesto so ljubili svojega učenika Jezusa.

In Marija?

Vse drugače pa ljubi Marija svojega Jezusa; ona pa ljubi stanovitno. Ona gre ž njim na ženitnino v Kano Galilejsko, gre pa tudi pod križ; in tù vsa v solzah utopljena skazuje toliko zaničevanemu Bogu vso svojo mogočo ljubezen ter ostane pri njem stanovitno do zadnjega. Prašam toraj, ali ne zasluži od te strani Marija lepšo in večo slavo v nebeških višavah, ko aposteljni? Ali ne bo toraj Marijina slava, Marijina rožica v nebesih zaljša in krasnejša ko one rožice aposteljnove? O Marija! kraljica aposteljnova, za nas Boga prosi!

„Kraljica marternikov“ glasi se dalje v litanijah, in te nebeške rožice, ki so prirastle iz mučeniške krvi, toraj Marija kot njihova kraljica s svojo lepoto preseže. Kako neki? Predragi, slušaj!

Mučenike imenujemo one svete Jezusove častilce, ki so svoje telo prepustili oblasti nevernih trinogov, da naj ga ti le po svoji volji in po kolikor le hočejo britkem trpljenji mučijo, — da! tudi življenje naj le vzamejo telesno, ker so verovali Jezusovi božji besedi, ki je rekel: „*Kdor zgubi svoje življenje zavaljo mene, ga bo našel.*“ (Mat. 10, 39.)

Občudujemo — preslavljujemo ljubezen, stanovitnost in trpljenje teh zvestih Jezusovih prijateljev, in po pravici! In tudi prezale rožice so res vsi ti na nebeškem vrtu. Toda naj so tudi krasne te mučeniške rožice, krasnejša še je rožica Marija: kraljica mučenikov. Res, da Marija ni trpela telesnih bolečin in telesnega trpljenja, kakor marterniki; ona je trpela le dušno, notranje trpljenje. Kdo je, ki bi ne znal in ne vedel, kaj je dušno trpljenje? In kdo ne vé, da mnogo britkejše od telesnega je dušno trpljenje! In koliko takega duhovnega trpljenja je trpela Marija! Pri jasicah; pri darovanji; na begu; v Egiptu; pri dvanajstletnem Jezusu; takrat, ko ga sreča na poti s križem; pod križem; ko ga ima v naročji; ko ga vidi in zapusti v grobu. Oh! kako dolgo! — celo življenje, toraj mnogo dalje časa ko pri mučenikih, je trpelo to notranje Marijino trpljenje! In to trpljenje, od kod je prihajalo? Le iz ljubezni; iz ljubezni za nas; ne za-se, za nas trpi. Ah! kako zlata ljubezen! Ali ne zasluži toliko velika Gospa, Mati božja, za toliko in tako dolgotrajno dušno trpljenje tudi njemu primerne plačila! O gotovo! Saj ga je pa tudi dobila. „Kraljica marternikov“ se jej to njeno plačilo glasi in po tem plačilu spoznamo, da zarad tolike svete ljubezni in tolikega trpljenja ona s svojo lepoto toraj presega lepoto vseh mučeniških rožic nebeških. O Marija! kraljica marternikov, prosi za nas Boga!

„Kraljica spoznovalcev“ glasi se dalje in s temi besedami častimo katoličani Marijo kot najlepšo rožico izmed vseh nebeških rožic iz vrste spoznovalcev. Ali tudi po pravici? Poglejmo.

V nebeškem vrtecu je mnogo, mnogo rožic iz vrste spoznovalcev, ki so iz različnih stanov prišle na to častno in srečno mesto. Dvojna pot pelja kristijana v vrsto teh nebeških rožic. Ena je pot pobožnosti in svetosti; — pot prelepa, pa tudi pretežavna. Kdo izmed nas pač ne vé, koliko in kolikega truda in čuvanja potrebuje človek sam nad seboj, da se pri toliko in tako silovitih sovražnikih večnega zveličanja ohrani v sveti pokorščini Bogu vdanega, pobožnega! Toda, naj si je človek s pomočjo božjo priboril še tako visoko stopinjo pobožnosti, Marije vendar v njeni pobožnosti in svetosti nikdar doseči, še manj pa preseči zamore. Marijina pobožnost in svetost je bila tolika, da je ravno zarad nje vredna postala biti mati božjemu Sinu. Le eden izmed Adamovih otrok je bil vreden te časti in ta je bila Marija. Ah! kolika je tedaj bila nje svetost!

Drugi izmed spoznovalcev pa so na to častno mesto prišli po potu pokorjenja in svete pokore. Ah! kakor je že huda pot pobožnosti, je v veliko večji stopinji hujša in težavniša pot pokore! Pravo

bodeče trnje je kristijanu ostra pokora. In Marija? Vse njeno življenje pač ni bilo kaj drugega, ko najostrejša pokora. Sama brez greha, pa toliko, kakor nam znano, trpi! Ali ni v resnici njeno življenje imenovati življenje svete pokore? O pač, da! Ali ni toraj med spoznovalci ona najlepša! O Marija! kraljica spoznovalcev, prosi za nas Boga!

„Kraljica devic!“ glasi se dalje v litanijah; in ako je Marija kraljica med devicami, mora pač tudi njena deviška lepota lepša biti, kakor bodi si kterečkoli deviške rožice nebeške. Ali je pa tudi v resnici? Slušaj, predragi!

Deviške rožice so dvojne na nebeškem vrtecu. Ena vrsta teh rožic obstoji iz onih presrečnih, ki so v najnežniši mladosti v angeljski lepoti iz nedolžnih otrok bile presajene tje; snežno-bele, brez madeža so te rožice. In Marija? Je mar lepša, ko te snežno-bele? O, da! da! in koliko lepša še! Te zdaj snežno-bele rožice božje so zdaj pač snežno-bele, ali nekdanj v taki lepoti one niso bile. Izvirni greh jih je vse omadeževal in še le sv. krst opral in obelil jih je tako. Marija pa ni bila nikdar in tudi en sam trenutek ne pod oblastjo satanovo v izvirnem grehu. Koliko lepša je toraj ona od teh snežno-belih nedolžnih!

Druga vrsta devic obstoji pa iz onih presrečnih, ki so sicer na svetu in med svetom živeli, toda ne za svet. Te rožice so tisti, ki so iz ljubezni do Jezusa ohranili si v svojem srcu in telesu na zemlji nedolžnost in čistost. Ah! kako zale so te nebeške rožice zdaj na nebeškem vrtecu! To so tiste presrečne duše, o katerih pravi sv. Janez, da „*hodijo z Jagnjetom v nebesih, kamorkoli gre.*“ (Skriv. razod. 14, 4.) Toda tako lahko in tako sladko, kakor so si same na zemlji želele, njim ni šlo pri tem svetem delu. Ah! koliko in kako silovitih skušnjav je bilo treba premagati! Koliko bojov prestati! Koliko ostudnih misli vedno in vedno odganjati! i. t. d. . . . In Marija? Tudi ona je živela na zemlji med svetom, pa tudi ne za svet. Toda koliko lepše ko vsaka kterakoli nebeških devic. Marija je bila po posebni milosti božji obvarovana razun madeža izvirnega greha tudi vseh nasledkov izvirnega greha; ona ni poznala ne skušnjave, ne poželjivosti. Nikdar ni satan s skušnjavo poskusil njenega srea; nikdar jej ga ogrdil ni tudi za pičico ne; tako lepo je Marija svojemu Bogu služila, da sv. Duh sam pohvali njeno lepoto, ko pravi: „*Vsa lepa si, prijateljica moja! in madeža ni na tebi.*“ (Vis. pes. 4, 7.) Vidite toraj, preljubi! koliko lepša je Marija, ko bodisi kterakoli nebeška rožica nedolžnosti ali deviške čistosti; v resnici najlepša rožica na vrtu nebeških devic. O Marija! kraljica devic, za nas Boga prosi!

Te in take so toraj rožice vse, ki rastejo zdaj in bodo rastle vekomaj na nebeškem vrtecu; kakor smo videli, je ena lepša od druge, ali najlepša med vsemi na vse strani je rožica Marija. Marija — cvetlica je v resnici „lilija med trnjem“.

Ako pa mi zdaj k sklepu današnje premišljevanje skupaj povzamemo, spoznamo, kako krasen in zal mora pač biti nebeški vrtec, ki je napolnjen s toliko in tako krasnimi rožicami različnih vrst. Kaj ne, predragi! da bi si želel tudi ti vsajen biti med nje in postati nebeška rožica? O gotovo, da! O gotovo si sleherni toliko srečo in slavo želi. V tej svoji sveti želji spomnimo se pa zopet na lepo Marijo, na najlepšo rožico Marijo. Marija je, ki s svojo materno roko po svojih prošnjah in zdihljajih prosi za nas vse gnade in milosti pri sinu Jezusu, ki jih mi tukaj na zemlji potrebujemo, da pridemo enkrat na nebeški vrtec; Marija je, ki duše, te božje rožice iz zemlje presaja na nebeški vrtec. K tej presladki vrtnarici nebeški, k najlepši nebeški rožici Mariji se toraj ozirajmo zaupljivo in jo prosimo potrebne pomoči, ker ja ona nikogar ne zapusti in ne pozabi, ki pri njej išče potrebne pomoči; saj nam ona sama po besedah sv. Duha to resnico pojasnuje, ko govori: „*Kdor mene najde, bo našel življenje in bo prejel zveličanje od Gospoda.*“ (Prip. 8, 36.) „Bodi toraj pozdravljena nebes Kraljica, najlepša rožica nebeškega vrteca, Devica Marija! Pristrčno se naše srce raduje nad tvojo lepoto in tvojo slavo; enako pristrčno se pa tudi priporoča v tvojo ljubezen, tvoje varstvo, tvojo moč! Spomni se, da še nikdar ni bilo slišati, da bi bila ti ktereга zapustila, ki je pod tvoje varstvo pribežal, tvoje pomoči iskal in se tvoji priprošnji izročil. Tega zaupanja vnet k tebi hitim, o najlepša rožica nebeška! in prosim ponižno: Varuj me; brani me; pomagaj mi v vseh okoliščinah mojega življenja, da postanem po smrti telesa vreden tvoje družbe; takrat, po telesni moji smrti, prosim ponižno, takrat presadi me kot rožico na božji vrtec v kraljestvu tvojega ljubljeneга Sina Jezusa Kristusa!“ Amen.

Janez Kobilica.

Enajsta nedelja po binkoštih.

Opravljanje in obrekovanje.

In jim je zapovedal, da naj nikomur ne pravijo. Pa bolj ko jim je prepovedoval, bolj so oznanovali. Mark. 7, 36.

Ko je bil Jezus skoz Sidon prišel k galilejskemu morju, mu pripeljejo gluhega in mutastega človeka in ga prosijo, da naj nanj roko položi in ga ozdravi. Jezus pelje tega človeka izmed ljudi na stran, mu vtakne svoje prste v ušesa, se dotakne njegovega jezika, v nebo pogleda in zdihne, rekoč: „*Odpri se!*“ Pri tej priči se gluhomuteu ušesa odprejo, jezik razveže in prav govori. Glejte, koliko dobroto je bil dosegel ta gluhomutee! To dobroto le oni prav ceniti vé, kateri poprej ni ne slišal in ne govoril. To dvojno dobroto mi že od nekdaj uživamo, ker s svojim posluhom misli in želje drugih ljudi lahko zvemo, s svojim jezikom pa jim lahko svoje misli in potrebe razodevamo. Kako hvaležni bi morali tedaj Bogu biti za to dvojno dobroto, zlasti pa za zmožnost govorjenja, která nas loči od vseh drugih stvari! Vidiijo, slišijo in čutijo tudi nespametne živali, in nekatere veliko bolje, kakor mi; dar govorjenja pa je le samo nam ljudem lasten. Žalostno je pa, da ravno ta neprecenljivi dar božji tolikanj radi napačno obračamo — Bogu v nečast, sebi in bližnjemu v nesrečo in pogubo. Kdo zamore popisati, koliko hudega je že jezik storil in še dela? Le nekoliko tega bi vam danes rad povedal. Toda ne bom govoril od nesramnih in nečistih pogovorov, kateri tisuč in tisuč ljudi pogubljajo; tudi ne od kletve in rotnja, s čemur ljudje božjemu imenu nečast delajo, sebe pa hudiču izdajajo; govoriti mislim danes o neki drugi pregrehi, s katero si ljudje dan na dan vest obkladajo, in vendar jih silo malo ali pa še celo nič ne teži. Po besedah današnjega sv. evangelija so judovske močice čudež, ki ga je bil Jezus Kristus nad gluhim mutcem storil, z veseljem oznanovale, rekle so: „*Vse je prav storil! gluhim je dal slišati in mutastim govoriti.*“ Ljudje današnjih časov pa radi molčijo, kar kdo dobrega stori in le njegove slabosti in napačnosti z veseljem raznašajo, ali mu jih še celo s svojim lažnjivim jezikom podkladajo. O tej pregrehi tedaj, namreč o opravljanji in obrekovanji, bom danes nekoliko govoril.

Opravljanja je kriv tisti človek, kateri resnične slabosti in napake svojega bližnjega brez potrebe razglša, ter jih tudi takim pripoveduje, katerim jih ni treba vedeti; kdor si pa o svojem bližnjem kaj hudega zmisli, bodi si iz nevošljivosti ali sovraštva, ali iz kakošnih drugih namenov, in to zmišljeno hudo med ljudmi razglša; ali pa če resnične slabosti svojega bližnjega zvikuje in ga pred drugimi črni, tak je kriv obrekovanja.

Da zlasti opravljanje med ljudmi močno gospoduje, sosebeno pa med ženskim spolom, tega vam ni treba praviti in še manj dokazovati, saj nam to vsakdanja skušnja dovolj očitno priča. Če pa rečem, da opravljalnost zlasti med ženskim spolom gospoduje, pa ne trdim, da bi bili moški popolnoma čisti tega greha. Jaz le samo to trdim, da je ženstvo temu grehu bolj udano kakor moštvo. Naj se snidejo gospodinje, že imajo v mislih svoje posle, ter si na široko in na dolgo pripovedujejo njih napake in tožijo, da današnje čase ni lahko dobiti pridnega, ponižnega, molčečega, poštenega posla; posli pa imajo svoje gospodarje in gospodinje v zobéh in glodajo njih poštenje, ter si pripovedujejo njih čudne sitnosti, njih nevšečnost, skopost in trdobo, češ, da jim še jesti ne privoščijo. Naj pride posel k poslu, že si razkladata nemarnosti in neporednosti svojih soprosov. Naj postojite dve ženski na trgu ali na potu, že koga neusmiljeno oberate; naj se zbero samice, in kakošne pogovore imajo? Ta je tak in tak, una je taka in taka; glej, glej, to in to je storil, to in to je storila. Naj vidi sosedo nad svojo sosedo kako napačnost, brž ko brž jo nese svoji prijateljici na ušesa, in nič ne mara, če tudi iz mušice konja naredi. Naj zapazi ta ali una kako skrito pregreho nad svojim bližnjim, brž hiti z veseljem jo odgrinjat svoji tovaršici; in komaj jej priporoči, da naj molči, ker jo je le njeni znani molčečnosti zaupala, jo velikokrat že sama po potu gredé tudi drugim prijateljicam pové; una molčeča pa težko priložnosti čaka, se je tudi kmalo znebiti, ter jo svojim tovaršicam razodeti; in ni pretekla teden — pa kaj rečem teden? — velikokrat ni pretekla dan, in tista skrita pregreha je že mnogim po mestu znana, in kmalo vsakdanja govorica. Zalostno pa je, da so temu grehu vdane take duše, katere so prav pobožne in bogaboječe videti; duše, katere rade molijo in v cerkev hodijo; duše, katere prav pogostoma, morda še večkrat v tednu, svete zakramente prejemajo; duše, ki so vsim drugim grehom in hudičevim zadržkam ubežale, pa v njegovo poslednjo zadržgo — v opravljanje — padajo, in so tako slepe, da se tega svojega grešnega stanu ne spoznajo, in se toraj ne poboljšajo. O milovanja vreden stan take opravljive duše, ktera se le

na svoje molitve in sveta obhajila zanaša, svojega strupenega jezika pa ne poboljša! Taki duši se bo hudo godilo pri sodbi božji.

Marsikdo pa svoje opravljanje tako-le zvišuje in svojo spačeno — hudobno voljo razodeva: ko je namreč že vse povedal, kar je o katerem slabega vedel, pa na videz kaže, kakor da bi Bog vé koliko hudega še o njem vedel, ker včasih ob koncu svojega opravljanja in obrekovanja še pristavlja, rekoč: „O ko bi še-le hotel o njem govoriti! toda nočem; nočem, da bi se po meni zvedelo.“ In kaj še stori opravljivi človek? Če nad svojim bližnjim, ktereга trpeti ne more, nič hudega ne najde, si pa sam kaj hudega zmisli, ali pa se njegovih dobrih del — njegovih čednost — loti, ker mu slabe, nečimerne namene podtika, rekoč: „Ne rečem, da bi ta in ta teh dobrih del ne opravljal; ne rečem, da ne bi bil dobrih rok, da bi rad ne molil, da bi pridno v cerkev ne hodil in da bi svetih zakramentov pogostoma ne prejemal; tudi ne rečem, da bi ne bil prijazen in potrpežljiv: toda meni se vse tako zdi (in velikokrat res le zdi), da vse to dela le iz hinavščine, le iz častilakomnosti, le zavoljo lastnega dobička, ker le sebe išče in se želi ljudem prikupiti. Poslednjič pa hudobnež, da svoje opravljanje in obrekovanje z lepim oblačilcem zagrinja, še pristavlja: „Jaz ga ne bom sodil (in ne pomisli, da ga je že obsodil), mogoče je (še pravi), da je najbolji človek, Bog ga najbolje pozna. Res je, da ga Bog najbolje pozna, on pa tudi pozna strupeni jezik, kateri drugim slabe namene podklada.“

Kdo drugi ne more trpeti, da bi bil bližnji hvaljen, zato ga sam nikoli ne pohvali, tudi ko bi treba bilo, ga pohvaliti; če ga pa vendar kedaj nekoliko pohvali, ga le zato pohvali, da ga po drugi strani bolje piči in ogrdi, rekoč: Ta in ta človek je od te strani res hvale vreden, ko bi le tega in tega nad seboj ne imel. Opravljivčeva hvala je tedaj enaka pušicam, ki se na koncu zato pomakajo v olje, da se bolj globoko zaderajo in tolikanj večje rane delajo. „Njegove besede, pravi prerok David, so volnejše kakor olje, pa so vendar le pušice.“ (Ps. 54, 22.)

Kristijani! čegavo serce bi bilo tako otrpnjeno in neobčutljivo, da bi se ne vzdigovalo zoper ostudno opravljanje in obrekovanje? Komu bi se ne gnjusilo nad pregreho, ktera krščansko ljubezen izmed ljudi preganja in mnogim grozno veliko škodo dela? Sv. Bernard pravi, da je obrekovalčev jezik na tri strani ojster meč, ki z enim mahljejem tri prebode, namreč njega, ki obrekuje; potem njega, kogar obrekuje; in poslednjič tudi njega, kdor obrekovanje posluša, če nad tem svoje veselje kaže.

Obrekovalec rani prvič sebe — svojo lastno dušo, in jo pogublja, ker nanjo padajo vse krivice, ktere s svojim obrekovanjem bližnjemu nareja; nanjo padajo tudi vse pregrehe, ktere velikokrat iz opravljanja in obrekovanja izvirajo, namreč jeza, sovraštvo, preklinjevanje in maščevanje. O uboga duša, ki je obložena s tolikimi krivicami in pregrehami, ktere mnogokrat iz opravljanja in obrekovanja izvirajo! Zato pravi modri Sirah (28, 21. 22.) v sv. pismu: „*Tepenje z bičem proge (rane) dela: otepanje z jezikom pa kosti zmelje*, t. j. obrekovanje dela rane, ki se ne dajo lahko zaceliti. „*Koliko jih je pod ostrim mečem padlo; pa ne toliko, kolikor jih je po jeziku poginilo*“, ker so si s svojim obrekovanjem in podpihovanjem pogubo nakopali. Sveti Ligvorij pravi: „*Slabo znamenje pri bolniku je, če njegov jezik črn postane; zakaj črn jezik je najbolj gotovo znamenje bližnje smrti. Mnogi hodijo v cerkev, so večkrat pri sv. maši, in pridno molijo rožnivenec; pa njih črni jezik, ki z njim opravljajo (in druge črnijo), naznanja njih bližnjo (dušno) smrt*“, njih večno pogubljenje.

Opravljivec tudi že na tem svetu večkrat sam sebe tepe, ker si z raznašanjem svojega bližnjega mnoge zopernosti in težave nakopava, pri vseh pametnih ljudeh prijaznost, veljavo in poštenje zgublja, se v mnoge zadrge zapleta, in večkrat pade v tisto jamo, ktero drugim koplje. Zato pravi sv. pismo: „*Hudobija je sama sebi legala*“ (Ps. 26, 12.), t. j. hudobnež je z lažjo sam sebi škodoval. *Jamo je (hudobni obrekovavec) kopal in jo skopal, in je padel v jamo, ki jo je bil naredil. Njegova žalost se bo vrnila na njegovo glavo*“, t. j. žalost, ki jo je drugim namenil, bo njega zadela, „*in na njegovo teme bo prišla njegova krivica*.“ (Ps. 7, 16. 17.) Hudobni Aman je bil Mardoheju steber napravil, pa je bil sam nanj obešen.

Opravljivec rani drugič njega, kogar opravlja in obrekuje. To že vsak sam po sebi lahko vé, kako močno boli človeka, kadar zvé, da ga ljudje raznašajo, zlasti če ga po krivici obrekujejo. In res, kako bi ne bolelo srce človeka, ko vidi, da so mu opravljivi jeziki najdražjo reč, ki jo ima, namreč dobro ime, po tatinsko vzeli? Saj boli človeka, če mu kdo kako lepo oblačilo ukrade; koliko bolj ga boli, če mu kdo dobro ime po tatinsko vzame; zakaj dobro ime je po besedah sv. pisma *boljše, kakor obilno bogastvo*. (Preg. 22, 1.)

Pravični človek sicer to tatvino — zgubo svojega dobrega imena voljno prenaša, ter se tolaži z Bogom in s svojo čisto vestjo, ktera mu ne očita tega, kar mu hudi jeziki podkladajo; misli si: Naj ljudje tudi slabo o meni govorijo, da mi le vest nič hudega ne očita; da

me le Bog pozná, kateri bo mene in moje obrekovalce sodil. Kristijani! koliko je pa taci pobožnih ljudi na svetu, kateri bi opravljanje in obrekovanje voljno prenašali, ter se z Bogom tolažili? Njih število je silo majhno; veliko — grozno veliko — število pa je njih, katerim kri po žilah zavrè, in se ogenj jeze in sovraštva v njih srcu vneme, kadar slišijo, da so obrekovani. Kdo je tega kriv? Ali ne opravljivei in obrekovalci? Obrekovalci, podpihovalci in prenašalci govoric so velikokrat krivi, da so starši zoper svoje otroke in otroci zoper svoje starše, mož zoper svojo ženo in žena zoper svojega moža, bratje zoper svoje sestre in sestre zoper svoje brate, gospodarji zoper svoje posle in posli zoper svoje gospodarje, sosedje zoper svoje sosede, tovariši zoper svoje tovariše, in večkrat tudi farmani zoper svoje duhovne pastirje. Glejte, koliko razprtij, kregov in prepиров, jeze in sovraštva, večkrat še tudi preteпов hudi jeziki napravijo! Res je tedaj, kar sv. Jakop piše: *„Jezik je sicer majhen ud, in vendar velike reči napravi. Glejte, majhen ogenj velik gozd zažgè! Tudi jezik je ogenj, zapopadek hudobije, če je vnet od pekla,“* t. j. če ga satan vnema in vodi. *„Zakaj vsake nature zveri in ptice in lazeče živali se dajo ukrotiti in so bile ukrotene od človeške nature; jezika pa noben človek ne more ukrotiti; nepokojna hudoba je, poln smrtnega strupa.“* (Jak. 3, 5—8.)

Pa še koliko druge škode, bližnjemu storjene, so večkrat krivi opravljivi jeziki! Povejte mi: Kdo je bil kriv, da se je ta ali ona zaročitev — možitev ali ženitev razdrla? Ali ne opravljivi jeziki? Kdo je bil kriv, da ta ali oni pošteni človek ni dobil te ali one službe? Ali ne nevošljivi obrekovalec? Kdo je bil kriv, da je ta ali oni zgubil svojo dobro službo? Ali ne spet opravljivi jezik? Kdo je temu ali onemu odgriznil košček kruha? Opravljivei so mu ga požrli.

Res je tedaj, kar pravi modri Sirah (9, 25.) v sv. pismu: *„Strašen je v svojem mestu jezičen človek“*; ker svojemu bližnjemu najdražjo reč — dobro ime — po tatinsko jemlje in mu srečo podkopuje; *„strašen je“*, ker ljudi vsih stanov obira, in tudi duhovskemu stanu ne zanaša; *„strašen je“*, ker tud pravične gloda, in s svojim strupom njih dobra dela in čednosti ogrduje, ter jim slabe namene podtika; *„strašen je“*, ker gnoj starih — že pozabljenih — pregreh s svojim dolgim jezikom razmetava, in ga svojemu bližnjemu — vpríčo družih — v svoji jezi — v oči meče; *„strašen je“*, ker še celo po grobéh mrtvih rije, in njih slabosti ljudem odkriva.

Zatorej se ni čuditi, da Bog v sv. pismu opravljivcem grozno gorje napoveduje, rekoč: *„Kdor skriva svojega bližnjega obrekuje,*

njega bom pregnal“ (Ps. 100, 5.) spred svojega obličja. „*Ne društvuj se z obrekovalci; zakaj njih poguba naglo pride.*“ (Prip. 24, 21, 22.) „*Preklet je podpihovalec in dvojezičnik; zakaj med veliko njih, ki v miru živé, napravi zmešnjave.*“ (Sir. 28, 15.) „*Šest reči je, ki jih Gospod sovraši, sedmo pa studi njegova duša (namreč), njega, ki med brati razprtije trosi.*“ (Preg. 6, 16, 19.) Ravno zato nas pa tudi sv. pismo lepo opominja, da se opravljanja prav skrbno varujemo. „*Ne ponavljaj hudobne in trde besede,*“ opominja modri Sirah (19, 7.), t. j., ne pripoveduj drugim opravljanja in obrekovanja, ki si ga slišal, „*in ne boš škode trpel.*“ „*Si kako besedo zoper svojega bližnjega slišal, naj s teboj umrje; zanesi se, da te ne bo razgnala*“ (v. 10.), če jo namreč v sebi ohraniš.

Ker poslednjič opravljljivci in obrekovalci tudi njega ranijo ali mu dušo poškodovajo, kdor jih rad in z veseljem posluša; toraj se jih moramo prav skrbno varovati, in jih ne smemo poslušati, da tudi nas ne ranijo, da ne obudijo v nas veselja nad opravljanjem in obrekovanjem, in da se njih kužne bolezni ne nalezemo, se njih hudobnega duhá ne navzamemo, da ne bomo po tem njim enaki, svojega bližnjega obérali in kerščansko ljubezen s kolesom trli. Zato opominja modri Sirah (28, 28.) v sv. pismu, rekoč: „*Zagradi s trnjem svoja ušesa; hudobnega jezika nikdar ne poslušaj*“, t. j., skrbno čuj nad svojimi ušesi; opravljanja in obrekovanja nikar ne poslušaj, da tudi ti vanj ne privoliš.

Pa tudi zato se moramo opravljljivcev in obrekovalcev skrbno varovati, da jim ne damo priložnosti k opravljanju in obrekovanju, da se s tem njih greha ne vdeležujemo; zakaj, ako bi ne bilo poslušalcev, bi tudi ne bilo obrekovalcev; kjer so poslušalci, ondi so tudi obrekovalci. Radovoljni poslušalci, pribijalei, potrdovalci opravljljivcev in obrekovalcev so tedaj krivi njih opravljanja in obrekovanja — so deležniki njih greha — vredni kazni božje. Sv. Bernard pravi: „*Nočem razsoditi, če je opravljljivec ali poslušalec več kazni vreden. Jaz med njima le ta razloček najdem, da ima opravljljivec hudiča na jeziku, poslušalec pa na ušesih.*“

Preljubi! varujmo se tedaj vsega opravljanja in obrekovanja, pa tudi hudih jezikov se ogibajmo, da jih ne bomo radovoljno poslušali; posnemajmo pa dobre ljudi, o katerih nam današnji evangelijski pripoveduje, da so z veseljem Jezusova dobra dela in njegove čudeže okrog oznanovali, čeravno jim je Gospod prepovedoval. Niso se zme-

nili za zlobne farizeje, ki so se predrznili celo Najsvetejšega obrekovati, ampak odkritosrečno so ga hvalili, njegove dobrote naštevati in očitno klicali: „Vse je prav storil; gluhim je dal slišati in mutastim govoriti. — Bolj ko jim je prepovedaval, bolj so oznanovali.“ Amen.

Jurij Volc.

Dvanajsta nedelja po binkoštih.

Zveličarjeve dobrote nas spodbadajo k ljubezni.

Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca. Luk. 10, 57.

Mislim, da nihče zmed nas še ni dvomil, ali so tisti, ki nam življenje rešijo ali ohranijo, naše ljubezni vredni ali ne. In kdo bi mogel tudi kaj tacega dvomiti, ko enake občutke hvaležnosti celo pri neumni živini, celo pri divjih, zgrabljivih in krvoželjnih zverinah nahajamo. Tako nam pisavec Geli pripoveduje, da je zdravnik Androd levu trn iz noge potegnil in ga s tem ozdravil. Lev mu je bil zavolj te dobrote toliko hvaležen, da ga je skozi tri leta z divjačino preživel in ko bi ga bile imele v glediščinem zverinjaku druge zveri raztrgati, mu je ta lev celo življenje otel. Ravno tako nam Paladij v svoji povestnici pripoveduje o hijeni, najbolj krvoželjni zveri, da je sv. Makariju ovčjo kožo v dar prinesla, ker je njenega mladiča ozdravil. Kaj družega so hotle zveri svojim dobrotnikom s temi deli hvaležnosti skazati, kakor ljubezen? Če pa že divje zverine ljubezen skazujejo svojim dobrotnikom; mar mi pa ne bomo ljubezni skazovali njemu, ki nas je vstvaril in po grehu zgubljeno dušno življenje zopet dodelil? Ranjeni smo bili s trnjem greha; Kristus nas je prišel ozdravit. V jamo pogubljenja smo se pogreznili; Kristus nas je iz nje izlekel. Oslepeli smo na pameti in spoznanji božjem; Kristus nas je ozdravil in nam ugasnjeno luč spoznanja božjega v naših srcih prižgal. Toraj nam nič družega ni storiti, kakor z vezmi ljubezni se ga okleniti, ljubiti ga iz vsega svojega srca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje moči in iz vse svoje misli. Akoravno je naša ljubezen do Boga takrat še le popolna, ako ga ljubimo zavoljo njega samega, ker je Bog neskončno popolno vse ljubezni vredno bitje, nam je vendar silno koristno večkrat premišljevati, kako dobrotljiv je Gospod do nas; kajti ako se po njegovih nezmernih dobrotah vname naše

srce, da mu začne povračevati ljubezen z ljubeznijo, se bode tudi čedalje više povzdigovalo do popolne ljubezni, ter ga začelo ljubiti tudi zavoljo njega samega, ker je vse ljubezni vreden. Pomislimo toraj danes, kako nas Zveličarjeve dobrote k ljubezni spodbadajo.

1. V priliki današnjega sv. evangelija nam sicer Jezus razlaga dve največi zapovedi: ljubezni do Boga in do bližnjega, in nas uči, da je vsak človek, naj bo kdor hoče, brez vsega razločka, naš bližnji. Vendar cerkveni učniki tej priliki še drug skrivnostni pomen podlagajo, in pravijo, da duhoven in levit pomenita postavo in preroke stare zaveze, kateri človeka v grehih zadolženega in na duši ranjenega niso mogli ozdraviti, dokler ni prišel neskončno usmiljeni Samaritan iz nebes, to je Jezus Kristus, začetek nove zaveze, ki nas je na duši bolne in ranjene ozdravil. On, videti nas od hudobnih duhov milosti božje oropane, v krvavih ranah ležeče, je prišel z nebeškega Jeruzalema na ta svet, kakor v gost in tolovajev poln gojzd, kjer je bilo njegovo lastno življenje v največi nevarnosti. Ta je bil, ki se je očaku Jakobu na ptujem vrh nebeške lestvice prikazal in mu obljubil, da bo njegov varuh, kamorkoli se bo podal. — Velikodušno se zdi pisavcem zgodovine, da je Aleksander Veliki s konja stopivši krvave kaplje Lizimahovih ran s svojo lastno krono obezal. Toda te rane mu je bil Aleksander sam s svojim mečem vsekali. Koliko bolj velikodušno je še le to, kar je Sin božji človeškemu rodu, svojim zadolženim hlapcem storil, da je krono svoje večne časti zapustil, podoben hlapca na-se vzel in se ni sramoval, gnjilih, nagnjusnih in smrdljivih ran greha obezovati. V resnici je bilo to veliko znamenje božje dobrotljivosti, da se je veliki angelj Rafael, eden zmed tistih sedmerih, ki zmiraj stojé pred obličjem božjim, mlademu Tobiju za vodnika na daljno pot ponudil, ga varoval, da ga riba ni požrla, očetove dolgove stirjal, ga srečno oženil in spet na dom pripeljal ter staremu slepemu Tobiju pogled dodelil. Pa koliko večje znamenje božje dobrotljivosti je, da se je Gospod in Stvarnik angeljev iz nebes na zemljo ponižal, in se nam za vodnika po neznanih in nevarnih krajih ponudil! Li ni to več, kakor bi bil Bog vse kore in legijone svojih angeljev k nam poslal? Zakaj, kdo zmed angeljev je enak tistemu, od ktereга je rečeno, da mu bo dal sedež kralja Davida in bo na njem kraljeval vekomaj? rečeno, da ga bodo molili vsi angelji, vsa ljudstva, vsi jeziki? Kdo zmed teh izvoljenih duhov bi nas bil odrešiti v stanu?

— Kar nam pa vsi ti niso zamogli storiti, to nam je storil usmiljeni Samarijan, Jezus Kristus; — kdo bi ga tedaj iz vseh svojih moči, iz vse globočine svojega srca ne ljubil, saj nas nobena druga stvar bolj z ljubeznijo ne napolnjuje, kakor prejete dobrote, kakor skazana ljubezen sama!

2. Še bolj se nam mora srce ljubezni do Jezusa vnemati, če pomislimo, koga da je ta nebeški Samarijan ozdravil. Ozdravil je svojega najnižjega hlapca, ki se je zoper svojega Gospoda in Odrešenika spuntal in ga bolj zaničeval, kakor so Judje zaničevali Samarijane. Ozdravil je hlapca v njegovi predrznosti, ki je sam prostovoljno od gnade božje odpadel in med razbojnike zašel. Ozdravil je človeka v njegovih revah, ki je bil že od vseh zapuščen, izpostavljen žrelu in zobem divjih zverin; — ozdravil nas, ko smo bili smrti zapadli. Če je pa človek, dasiravno svoje dolžnosti natanko spolnuje in je v gnadi božji, po besedah sv. Pavla vendar le malopriden hlapec, ki to stori, kar mora storiti, je li potlej, če od gnade božje odpade, kakor otrok jeze, vreden usmiljenja božjega? Pač mora z Davidom reči: „*Kaj je človek, da se ga spominjaš, ali sin človeški, da ga obiščeš?*“ Li nismo veliko več zaslužili, da bi nas bil zavrzel, ne pa nas sprejel ter tudi nam rekel, kar je Samuvel kralju Savlu rekel: „Zato, ker si zavrzel Gospodovo besedo, zato je Gospod zavrzel tebe?“ In tako se je tudi zares Adamu zgodilo, da je bil iz raja pregnan, in pahnjen v dolino trpeža in zdihljejev. Vendar se je Sin božji pregnanega in zavrženega usmilil, kakor kraljeva hči otroka Mojzesa, ko je v jerbaščeku med ločjem po reki Nilu plaval, in bi bil imel potopljen biti. Toda Mojzes je bil nedolžen, on kraljeve hčere ni nič razžalil; Adam pa je Boga z nepokorščino razžalil, tedaj njegov sovrašnik postal. Pa pri tej priči se je usmiljeni nebeški Samarijan svojemu Očetu v njegovo spravo ponudil, in s tem postal „*Jagnje, za nas darovano od začetka sveta.*“ — Ko bi kdo dvornih služabnikov in prijateljev nameril svojega kralja z mečem prebosti, in bi bil zavoljo tega v težko železje vklenjen in v ječo vržen, pa bi kralj sam k njemu v ječo prišel, mu železje odklenil, življenje prizanesel in ga spet za svojega poprejšnjega dvornika in prijatelja sprejel; kakšnega srca, vas vprašam, bi moral tak grozovitnež biti, ki bi takega kralja čez vse ne ljubil? Sleči bi moral svojo človeško naturo, in jekleno bi moralo biti njegovo srce, ktere ga bi tolika milost in ljubezen ne ganila. Kolike ljubezni je tedaj še-le Kristus vreden, ki nas je iz razbeljenih krempljev in razbeljenega železa peklenske hudobe, iz ječe, kjer je večna tema, jok in škripanje z zobmi, odklenil in nam spet poprejšnjo prostost otrok božjih dodelil!

3. Da se bo naše sree od ljubezni do Jezusa vnemalo, je tretjič treba preudariti, kako velika je bila nesreča, ktere nas je otel. V sree se nam smili ubožec, ki ves raztrgan, ali pa še na pol nag od hiše do hiše kruha prosi, in se mu grenke britkosti njegovega življenja na bledem in vpadenem obličju, na otamnelih in vdrtih očeh vidijo. Do usmiljenja bi bili ginjeni, ko bi na cesti zagledali koga v zadnjih zdihljajih, ki so ga koli tolovajev pobili in noži roparjev prebodli. Strah in groza bi nas obšla, slišati njegove zadnje, smrtno grgranje po grlu, videti vsega v krvi, raztepenega in razmesarjenega, da se Bogu usmili. Pa vse te nesreče, ki človeško telo zadenejo, naj bodo še tako strašne, vendar niso nič v primeri z nesrečo, ki je po grehu zadela naše duše. Zakaj telesna nesreča, — kolikor je večja, toliko poprej je je konec. Dušna nesreča pa, kolikor večja je, toliko večje bo njeno pokorjenje v večnosti. Pri telesnih nesrečah vendar še semtertje nahajamo usmiljena srca, ki nam pomagajo; pri dušnih nesrečah pa ga ni, ki bi pekočo in skelečo vest pomiril, olja tolažbe in vina srčnosti vanjo vlij. Zapuščen je od vseh, zapuščen v nesreči, iz ktere mu kralji in cesarji pomagati ne morejo. V tej toliki nesreči pride nebeški Samarijan, nas z ranami obdane in mrtve na duši obeže, nam od peklenskih tolovajev oropano gnado božjo spet dodeli in naše sree s hladilnim oljem svoje tolažbe ozdravi. Kdo bi ne ljubil tega, ki nam je več dal, kakor nam je ves svet dati v stanu; dal to, česar nam razun njega nihče dati ni mogel; otel nas nesreče, ktere žalostni nasledki se ne stegajo v pet rodov, ne v tisuč let, ampak v brezkončno večnost!

4. Da nas je pa iz te nesreče potegnil, premislimo še, koliko da je moral za nas prestati, in zlasti to naj bo netilo za našo ljubezen. — Usmiljeni Samarijan je temu, ki je bil med razbojnike prišel, olja in vina v rane vlij; ali Jezus je čez nas vse razlil svojo lastno kri do zadnje kaplje, ker je videl, da so se rane naših duš tako razbolele, da jih je bila le njegova kri zaceliti v stanu. S tem pa nam je dal spričevanje največje ljubezni, ker je bolj naše, kakor svoje življenje ljubil; — saj večje ljubezni nima nihče, kakor če da življenje za svoje brate. — Od pelikana, ptiča, ki po puščavah jutrovnih krajev živi, pripovedujejo, da svoje mlade tolikanj ljubi, da skuša ogenj, ki ga lovci krog njih naredé, da bi jih vjeli, s svojimi peruti pogasiti, če tudi sam zgori in jim v roke pride, dasiravno se sicer vse živali ognja silno bojé. Tako je tudi Kristus videl okoli in okoli nas peklenški ogenj goreti, in da ga je pogasil, kaj je storil? Dal se je v roko svojim sovražnikom, in njegove vrvi na rokah in nogah

so bile naša prostost, njegovo suvanje in tepenje naše zdravje, njegovi udarci naše zaslužnje, njegov trst naša podpora, njegovo zasramovanje naša čast, njegova trnjeva krona naše kraljevo ime, njegov križ naše odrešenje, njegova kri in njegove krvave rane zveličanje in njegova prebodena stran naše pribežališče. Če je bila tedaj ljubezen kraljice Arsinoe velika, da se je rajše sama dala s sulicami morilcev prebosti, da je le sinovoma življenje otela; koliko večja je še ljubezen Kristusova, da se ni za svoje sinove, ampak še manj, kakor za svoje najnižje hlapce, tako neslišnanemu in najstrašnejšemu trpljenju podvrgel! Če je bila velika ljubezen onega hrabrega sina, o katerem se pripoveduje, da se je, ko je svojega očeta videl v vojski od sovražnikov od vseh strani obdanega, v najnevarniši boj spustil, da je le sovražnika zbegal in pregnal, akoravno mu je sam v roke prišel in življenje dal, koliko neizrekljivo večja je ljubezen Jezusa Kristusa, ki nam je v največi sili, ko smo bili od pekla okoli in okoli obdani in od hudobnih duhov obsuti, skozi biče, žeblje in sulice na pomoč pritekel, da je le nas otel, akoravno je sam najsramotniše svoje življenje končal! — Odstopil je tedaj od največe časti in prišel v največo sramoto, iz očetovega naročja in preobilnega veselja prišel v bolečine smrti in z najvišega sedeža nebeškega se v grob ponižal. Komu bi se srce ljubezni ne topilo, videti ga, kolikemu trpljenju se je prostovoljno podvrgel, ne le prostovoljno, ampak celo željno, ker še svojih britkost „trpljenje“ ne imenuje, ampak „kelih“. S tem je hotel na znanje dati, koliko žejo da občuti njegova duša po našem zveličanju.

5. Komur pa vsi ti ginljivi dokazi neskončne ljubezni Jezusove še ne pretresejo in omehčajo srca, naj še pomisli čudež njegove ljubezni, ki se vedno ponavlja v presv. rešnjem Telesu. Čudovito veliko se nam zdi, kar je usmiljeni Samarijan storil za nepoznanega ranjenca, ker je še plačal zanj v gostilni in pripravljen bil, še več dati zanj, ko bi bilo treba; a s tem je bila pa tudi pri kraji njegova ljubezen, dalje se ni zmenil zanj. Kako pa neskončno usmiljeni nebeški Samarijan, Jezus Kristus, ravna z nami? O kako ljubeznjivo! On še ni zadovoljen s tem, da bi nas le ozdravil; on še pozneje ne neha skrbeti za nas! In te skrbi za nas ne prepusti ptujemu gostilničarju: on sam nam hoče streči, on sam nas nasituje, ne z minljivo pozemeljsko hrano, temuč s svojim lastnim mesom in z lastno srčno krvjo. V zakramentu presv. rešnjega Telesa nas Jezus ne ozdravi samo ran, ki so nam jih storjeni grehi vsekali, ampak nam da tudi moč za prihodnost, da nam dušni sovražniki — roparji ne

morejo škodovati po nevarnem potovanji zemeljskega življenja: pri nas hoče vedno ostati, med nami prebivati, z nami se vojskovati zoper krvoželjne roparje, tudi na smrtni postelji hoče pri nas biti in s sv. popotnico nas krepečati za najtežavnišo pot v večnost. In tam unstran groba nam je obljubil, da bomo, ako se zdaj zvesto ravnamo po njegovih naukih in svetih, ž njim vekomaj kraljevali, ž njim tako-rekoč delili večno slavo in srečo. — V resnici, pri tolikih znamenjih ljubezni pač ne vem drugače reči, kakor z besedami sv. Pavla: „*Preklet bodi, kdor ne ljubi Gospoda našega Jezusa Kristusa.*“

Kako bi pač mogli toliko ljubezen Jezusu drugače povračevati, kakor z nasprotno ljubeznijo, z njo, ki je kraljica vseh družih čednost? K tej čednosti naj nas vnema Kristusovo usmiljenje, ki ga je imel in ima z nami ubogimi grešniki, spoznanje njegovih nezmernih dobrot, ki nam jih je skazal in še ne neha skazovati, zlasti v zakramentu presv. rešnjega Telesa, velikost njegovega prebritkega trpljenja, ki ga je pretrpel iz ljubezni do nas in pa sladko upanje večne sreče, ki nam jo je v nebesih obljubil! Ljubimo toraj Jezusa, ker nas je pred ljubil in se vsega daroval za nas! Spomin njegove neskončne ljubezni naj zaneti v naših srcih ogenj tolike ljubezni, da ga bomo tukaj ljubili iz vsega svojega srea, iz vse svoje misli in iz vse svoje moči, tam pa iz obličja v obličje gledali in večno vživali. Amen.

M. T.

Praznik angeljev varuhov.

Pomočniki v boju našega življenja.

Kakor resnično Gospod živi, me je njegov angel varoval, ko sem odtod šla, in tam bila in se odondod sem vrnila.

Jud. 13, 20.

Holofern, mogočni asirski vojvoda, je bil pridrl s silno vojsko v judovsko deželo, da bi jo asirkemu kralju spravil pod oblast. Že vsa utrjena mesta in gradove okoli in okoli je bil užugal; zdaj pride pred mesto Betulijo. Hrabro in junaško se mu mesto v bran postavi; a ko zapre prebivalecem vso vodo, ki je v mesto tekla in straže postavi k študencem, ki so bili v obližji, jih strašna žeja primora, da slednjič sklenejo, podati se, ako jim Bog ne pošlje pomoči v petih dneh.

V tej strašni stiski in nesreči se jim ponudi neka imenitna, mlada pa silno pobožna in bogoljubna vdova, Judita po imenu, češ, da pojde v šotor Holofernov in da hoče rešiti stiskano mesto iz njegovih rok. Ko jej starašini in svetovalci mesta to veselo dovolijo, sleče svojo vdovsko spokorno obleko, se umije in pomazili z najdražimi dišavami, obleče najlepša oblačila in se ozališa še z drugim lepotičjem ter tako gre z eno samo služabnico v sovražno šotorišče. Straža jo vstavi, pa na njeno prošnjo jo pelje k Holofernu. Vse se čudi njeni lepoti in krasoti njene obleke, najbolj pa vojvoda sam, in s svojim govorjenjem najde milost pri njem in pri njegovih služabnikih. Holofern namreč misli, da se je ločila od svojega ljudstva ter mu ga hoče celo izdati; zato jej ukaže dati svoje najlepše stanovanje, kjer je imel spravljene svoje zaklade in lepotije ter zapove, da jej smejo pustiti iz šotorišča in v šotorišče hoditi in judovske molitve opravljati, kakor bo hotla.

Četrty dan napravi Holofern njej v čast gostje svojim vojvodom. A ko se asirski vojvoda ves pijan na posteljo vleže in zaspi, in ko tudi drugi vsi vinjeni odidejo ter je že vse okrog šotora v trdem spanji, — se Judita približa Holofernovi postelji, moli in joka, sname meč, ki je visel pri zglavji in odseka spečemu Holofernu glavo in jo da svojej dekli, da jo spravi v vrečo. Mrtvo truplo zakrije v postelji ter gre kakor po navadi z deklo iz šotorišča in hiti proti mestu Betuliji, kjer se jej brž vrata odpro. In kdo bi popisal veselje, s katerim so sprejeli meščani njo, ki so že mislili, da je zgubljena in ko so zagledali glavo hudega Holoferna! Vse jo proslavlja in časti in vse se čudi, kako je mogla tako slaba žena pa tolike reči storiti. Ona pa srečni vspeh tega junaškega djanja le angelju varuhu pripisuje, rekoč: „*Kakor resnično Gospod živi, njegov angelj me je varoval, ko sem šla tje, ko sem tam bila in ko sem se nazaj vrnila.*“

Tudi naše življenje na svetu je vedno vojskovanje. Od prve mladosti do zadnjega izdihljeja nimamo nikoli zanesljivega miru, nismo nikoli brez skrbi. Sto in sto sovražnikov nas obdaja od vseh strani in nas žuga pokončati in pogubiti na duši in na telesu. Pa kakor Judita, tako ima tudi sleherni izmed nas mogočnega pomočnika, ki se vojskuje za nas zoper dušne in telesne sovražnike precej v začetku bojevanja, t. j. v otročjih letih, potlej v sredi sovražnega šotorišča — v poznejšem življenji in pri odhodu iz sovražnega taborišča t. j. na zadnje uro. Vsaki človek, naj bo še tako slab in zanič, je prejel od Boga takega zvestega in mogočnega pomočnika, sleherni izmed nas ga ima. In danes je god teh naših mogočnih

varuhov. Zato jim moramo danes še posebej čast in hvaležnost skazati. V ta namen pomislimo, kako se angelji za nas vojskujejo 1) v mladosti, 2) v poznejšem življenji in 3) zlasti na zadnjo uro.

I.

Angelj varuh je Judito varoval, ko je šla med sovražnike, da se jej ni nič žalega zgodilo, kajti ob vojskinem času so pota nevarna in tudi zanjo je bila ta pot v sovražni tabor silno nevarna; zato je hvaležno spoznala: *Angelj Gospodov me je varoval, ko sem od tod tje šla!*

Tej Juditini poti smemo primerjati prva leta našega življenja, otročja leta. Mi navadno blagrujemo in srečna imenujemo otročja leta, ker so brezskrbna leta. A ravno zato, ker je čas otročjih let brezskrbni čas in otrok sam nič ne zna skrbeti za se, ravno zato je ta čas tako nevaren čas, nevaren za telo in za dušo.

a) Majhna rahla rastlinica je v veliko večji nevarnosti in potrebuje več skrbi in strežbe kakor močno deblo; nežni beli cvet je lažje pokončati kakor dozoreli sad. Tako je tudi mlado življenje šibkega otroka v tisoč in tisoč nevarnostih, predno nekoliko odraste. Koliko bolezni, koliko slabosti in neprevidenih nevarnosti žuga prestriči tanko nitiko otročjega življenja! Zdaj je dete v nevarnosti, da bi kam ne padlo, da bi se s kakim nožem ali drugo ostrino smrtno ne ranilo; zdaj se je bati, da bi kaj škodljivega ali strupenega v usta ne vzelo in se zastrupilo; zdaj spet — ker se ne zna samo varovati — bi ga lahko gad pičil, bi ga lahko psi, konji, vozovi poškodovali, ali pa bi v jamo, v vodo padlo in nesrečno poginilo itd. Oh, ubogo dete, koliko sovražnikov ima tvoje mlado življenje, ti pa nimaš orožja; kako bi bilo, ko bi se angelj varuh ne vojskoval za tvoje mlado življenje in ne odganjal od tebe nesreče in nevarnosti?! Mali Izmael, Abrahamov sinček, bi bil moral žeje poginiti, ko bi ne bil angelj varuh njegovi materi Hagari pokazal mrzlega studenca. Mali Mojzes bi bil moral v jerbaščeku utoniti ali pa lakote umreti, ko bi ne bil njegov angelj varuh tako naklonil, da je kraljeva hči morala videti jerbašček in hotela vedeti, kaj je v njem. O kolikrat je angelj varuh otroka rešil iz smrtne nevarnosti! Vi sami ste bili že priča in ste hoté ali nehoté zaklical: „Sam angelj varuh je tega otroka obvaroval.“ — Ko je pred več leti v Neapeljnu na Laškem hud potres razsajal in je že nad deset tisuč ljudi življenje zgubilo, se jame tudi nek cerkveni zvonik poderati. Že se jame tramovje, kjer so težki zvonovi viseli,

majati in zibati; še enkrat se zemlja hudo strese in — odtrga se največi zvon in leti na tla! Oh, pa ravno tam, kamor ima zvon pasti, sedi majhen otročiček. Vse zastonj; petdeset centov težak zvon mora otroka vsega zdrobiti. Toda glej čudo božje! Zvon tako srečno pade, da se čez otroka povezne, da sedi in se igra pod njim kakor pod velikim klobukom. Za zvonom pada kamenje, celo zvonik se podere nanj — otrok pa skrit pod velikim zvonom kakor pod trdno streho je rešen, in komu se je zahvaliti? — Angelju varuhu! — O gotovo tudi mi vsi se imamo angeljem zahvaliti, da že v mladosti nismo umrli, da so pri naši zibelki skrbno čuli, da so nam bili na strani, ko staršev ni bilo pri nas, da so takrat se za nas vojskovali zoper telesne sovražnike, ko se še sami nismo ne mogli, ne znali.

b) Še skrbnejše pa se angelji vojskujejo zoper dušne sovražnike. Lepo se je napravila Judita, ko je šla asirskega vojvoda premagat, a še brez primere lepša je duša nedolžnega otroka, kadar ga od sv. krsta prinesejo; olepšana s posvečujočo milostjo je krasna podoba božja, povzdignjena nad vse zemeljske stvari do nebeške lepote. Pa čem lepša je duša otrokova, tem več in hujših sovražnikov ima: v lastnem mladem srcu se že sovražniki oglašajo, v domači hiši so mu sovražniki celo oni, ki bi morali njegovo nedolžnost varovati, hudobni posli, sprideni tovarši, brezvestni prijatelji, večkrat celo starši; in kako še le jih zalezuje hudobni duh, ko začnejo hoditi v šolo, zahajati med svet! Če pomislimo vse te obilne nevarnosti, če pomislimo, da odrašeni, zlasti v sedanjih spridenih časih, otrokom niso varuhi, temuč celo v pohujšanje, se moramo kar čuditi, da je vendar še kaj otrok med nami, ki so še dobri, še nesprideni, še nedolžni. Hudobni so zares in sprideni premnogokrat že mladi otroci, vendar vprašam vas: kakošni bi še le bili med sedanjim sodomsko spridenim svetom, ko bi jih angelji ne varovali? Angelji se vojskujejo za čistost in nedolžnost malih, da jim grdo govorjenje in pohujšanje ne škoduje; angelji božji jih morajo skrivati pred zapeljivci, angelji božji jim morajo tolikrat takorekoč zatiskati oči in ušesa, da ne umejo, kar slišijo in da jim ne škoduje, kar vidijo. — O blagor vsim malim, ker imajo tako dobre in skrbne varuhe! Za nas pa naj bo opomin, da bomo tudi varuhi malim, nikdar pa ne sovražniki njihovi, nikdar ne nedolžnim v spodtiko ali v pohujšanje. Zlasti pa se vi starši angeljem varuhom zahvalite, da imate tako zdrave in čvrste otroke; vedno jih jim priporočujte in prosite, da bi jih obvarovali greha in vsega hudega; posebno pa jim s tem svojo hvaležnost skažite, da že v prvi mladosti otrokom globoko

v srce vtisnete ljubezen, strah in spoštovanje do angeljev varuhov s tem, da jim večkrat pripovedujete, kako ljubeznjivo, kako zvesto, kako goreče angeljski zanje skrbijo ter vedno na nje gledajo.

II.

Za Judito pa je bila največa nevarnost takrat, ko je bila v sovražnem šotorišči, šteri dni med divjimi, razuzdanimi, pijanimi vojščaki. Velika nevarnost je bila za njeno telesno življenje, da bi je ne bil kdo umoril, zlasti v tistem osodepolnem trenutji, ko je Holofernu glavo odsekala; največa nevarnost pa za njeno dušo. Pač je potrebovala posebne, — lahko rečemo čudežne pomoči iz nebes. In po kom jej je Bog poslal tako zdatno pomoč? Sama hvaležno spozna, da *angelj Gospodov jo je varoval, ko je tam bila.*

a) Obrnimo to dogodbo na svoje življenje. Ko minejo otročja leta, ne minejo še vse telesne nevarnosti za naše telesno življenje in zdravje. Mnogo nesreč in bolezni sicer odvrnemo, ako se skrbno varujemo in se zdravniške pomoči prav in o pravem času poslužujemo. Pa kolikrat sami ne vemo, kaj nam koristi, kaj pa škoduje, ne vemo, kje nas nesreča čaka; angelj varuh pa vé in nam dobrotljivo pomaga in nepričakovano nesrečo od nas odvrne. Lot n. pr. ni nič vedel, kaj se bo z grešno Sodomom in Gomorom zgodilo, ni vedel, da je tudi on in njegova družina v nevarnosti življenje zgubiti v strašnem plamenu žveplenega ognja, kakor vsi drugi razuzdanci: toda dva angelja mu prideta povedat, kaj se bo zgodilo, in ga silita, naj zapusti prestrašni kraj ter ga srečno odpeljeta iz smrtne nevarnosti. — Večkrat sicer vidimo nesrečo in nevarnost, pa ne vemo, kako bi si pomagali iz zadrege; angelj varuh nas podučí. Kako se prestraši Tobija, ko si pri reki Tigridi noge umiva in naenkrat priplava velika riba ter ga hoče požreti; strahu se trese pa pomagati si ne vé. Njegov nebeški tovariš angelj Rafael mu daje srčnost in mu pové, kaj naj stori, da se bo sam rešil, pa še slepéga očeta ozdravil.

Premnogokrat pridemo ali po lastni krivdi ali po ptuji krivici neprevidoma v toliko nevarnost, da bi si sami ne mogli življenja ohraniti, ko bi nam Bog ne poslal svojega angelja. Elija bi bil moral v puščavi lakote umreti, ravno tako Danijel v levnjaku; pa angelj jima pošilja potrebne hrane. Mislite si stisko, kakoršna je bila odmenjena trem mladenčem na Babilonskem v ognjeni peči. Grozovit je bil plamen, umoril je celo može, kateri so jih bili notri vrgli; a mladenčev se ogenj čisto nič ne dotakne, še las na glavi

jim ne prismođi. Kako je bilo to mogoče? „*Angelj Gospodov, pravi Danijel, je bil stopil v peč in je pahnil plamen iz peči in je napravil na sredi peči, kakor da bi veter pihljal ob rosi.*“ (Dan. 3, 49. 50.) Ali pomislite, v kolikih skrbih je moral biti sv. Peter v ječi. V težke verige je vklenjen, šestnajst krepkih mož ga straži, dva sta celo k njemu priklenjena, vrata so skrbno zaprta — drugi dan že ima umorjen biti; toda dobri angelj odvrne vso nesrečo. Odpne mu težke verige, odpre ječo in ga varno odpelje h krščanski čedi nazaj.

Kolika tolažba, kolika sreča je za nas, da imamo v tolikih nevarnostih ves čas svojega zemeljskega potovanja vedno poleg sebe tako močnega in zvestega varuha! Kaj bi bilo, ko bi bili sami sebi prepuščeni v tako nevarnem potovanju po zemeljski puščavi: kdo bi si upal še zvečer spat iti, kdo bi hotel zjutraj vstati in na delo hiteti, na daljno pot se podati, ko bi si ne bil svest, da ga bode angelj varoval? O pristrčno se zahvalimo angeljem svojim, zlasti danes, ko obhajamo veseli njih god; saj vsaki izmed nas lahko našteje sto in sto krajev in priložnosti, kjer je bilo njegovo življenje v enaki nevarnosti, kakor nekdanj Juditino in hvaležno mora spoznati: Angelj Gospodov me je varoval, ko sem bil tam!

b) Še bolj hvaležni moramo biti angeljem za pomoč, katero nam v dušnem boju skazujejo, ker v tem je nevarnost še dokaj večja in zdatna pomoč veliko bolj potrebna. Ta naša dušna nevarnost je zato tako velika, ker je po grehu naš um otemnjen, da smo v božjih rečeh preveč nevedni, da ne spoznamo prav, kaj naši duši koristi, kaj jej škoduje, da ne prevedimo, kje jej preti škoda in pogin, ter večkrat sreče iščemo tam, kjer nas čaka največja nesreča. Pa tudi zato je naša duša v vedni nevarnosti, ker je naša volja tolikanj slabotna; če tudi vidimo nevarnost, si večkrat ne moremo sami pomagati, da nas hude skušnjave žugajo premagati in pogubiti.

Tu nam pridejo nebeški duhovi — naši angelji varuhi ljubeznjivo na pomoč. Prizadevajo se za naše pravo podučenje s tem, da navdihujejo, spodbujajo in podpirajo duhovne učenike in misijonarje. Že preroku Izaiju je eden izmed Serafinov usta očistil z živim oglom (Iz. 6.), da je Izraelcem oznanjal tako pretresljive resnice in tolažljive obljube. Tudi največega učenika nove zaveze, sv. Pavla, je angelj nagibal, kam naj gre sv. evangelij oznanjati; ko je imel namreč čez morje v Macedonijo iti, nam sv. pismo posebej omeni, da mu je angelj velel, naj gre. — Po drugi strani pa tudi angelji posamezne ljudi opominjajo, naj zvesto poslušajo od Boga postavljene učenike. Angelj je ajdovskega stotnika Kornelija napotil, da

je šel k sv. Petru, se dal v sv. veri podučiti in krstiti z vso svojo družino. Kdo drugi nego angelj varuh je najslavnišega spokornika sv. Avgušтина nagibal, naj gre poslušat prelepe pridige sv. škofa Ambroža; kdo drugi mu je med pridigo mečil sree, da mu ni bila zastonj? Kdo drugi mu je na vrtu zaklical „vzemi in beri!“ če ne njegov angelj varuh?

Enako tudi nas angelji podučujejo z notranjimi opomini in nasveti, ter nas priganjajo, naj duhovni vneti oznanjamo, verni pa s pridom poslušajo besedo božjo. Zato imajo mnogi pobožni pridigarji navado, da, predno gredo na prižnico, se presrečno priporočajo svojemu lastnemu angelju varuhu pa tudi angeljem svojih poslušalcev.

Pa angelji ne skrbijo le sploh za poduk, ampak o posebnih prilikah nas še posebej opominjajo na preteče nevarnosti, katerih bi mi ne mogli sami spoznati, angelji pa dobro vidijo vse zanjke, ktere naši duši vedno nastavljata satan in sprideni svet. — To vidimo iz tiste zgodbe, ki jo v sv. pismu beremo o preroku Balaamu. Ko se je namreč nekdaž ta prerok na pot odpravil, da bi preklinjal Izraelsko ljudstvo, se mu je angelj božji v bran postavil, najpred nevidoma, potlej pa celo vidno. Njegova oslica, na kateri je jahal, se mahoma ustavi, in noče naprej; zdaj jo začne tepsti, pa ne more je naprej spraviti, le v stran mu krene in ga pritiska k zidu, ki je bil poleg pota; zato žival še bolj pretepa; slednjič pretepano živinče celo spregovori — prerok še ne spregleda; naenkrat pa se mu oči odpro, da zagleda pred seboj angelja statič z mečem v rokah, ki mu pravi: „*Prišel sem se ti zoperstaviti, ker tvoja pot je napačna in meni nasprotna.*“ (IV. Moz. 22, 32.) Kolikrat se tudi naš angelj varuh zoperstavlja, ko nas vidi na napačni poti in nam prigovarja, naj se brž vrnemo. Ta pot ni prava — nam kliče — tod se gre v pekel; ni ti dovoljeno to znanje; ni ti dovoljena ona zvijača, s katero hočeš bližnjega oškodovati; ni ti dovoljeno ... tvoja pot je napačna! vrni se!

Kadar pa angelj vidi, da smo brez lastnega zadolženja v toliki nevarnosti, da bi sami ne mogli zmagati, tedaj se on sam vojskuje za nas. V življenju svetnikov imamo veliko zgledov te vrste; naj omenim le enega. — Sv. Nežo dá rimski oblastnik odpeljati k hudobnim in spridenim ljudem, da bi jo pohujšali. Toda angelj varuh jej je čudežno na strani stal. Ko se sv. Neža prikaže, zdi se zlobnežem kakor nebeško bitje; vsi ostrmé in trepetaje odhajajo, ker angelj varuh jo je vidno varoval. Le samo oblastnikov sin, ki je bil tudi med njimi, ostane predrzen in nima do svetnice tega spoštovanja

kakor drugi. In kaj se zgodi? Pri tej priči ga nevidna moč podere na tla, da kakor mrtev obleži. Oblastnik dolži Nežo, da je čarovnica. Modra Nežica pa mu resnobno odgovori: „Ni ne coprnija kriva nesreče tvojega sina. Tvoj sin ni maral za mojega angelja varuha. Zato ga je moj desni angelj tako kaznoval.“ —

Zaupajmo tudi mi v moč svojega angelja varuha; ogibajmo se po njegovem opominu vsih grešnih priložnosti; če se jih pa po svojem stanu nikakor ne moremo vsih iznebiti, nas bo angelj varoval, kakor je Judito varoval, da je čisto srce ohranila.

III.

Velika je bila nevarnost za Judito na poti v sovražni tabor; še nevarniše je bilo 4 dni med divjimi sovražniki živeti; a naj nevarniše je pa bilo gotovo takrat, ko je v pozni noči zvršila svoje junaško djanje in se nazaj v Betulijo vrnila. Pa tudi to najtežavnišo nalogo je slavno zvršila, — ne sama, ampak s pomočjo angelja varuha, kakor zopet hvaležno spozna: „*Angelj Gospodov me je varoval, ko sem se od tam nazaj vrnila.*“

Kristijani! ni mi treba še dokazovati, da najvažniša in najtežavniša naloga na zemlji je tudi za nas nazadnje — srečno in dobro umreti! Za oboje — za telo in za dušo — je takrat največa stiska.

a) Telo bo takrat čutilo bolečine in težave, kakoršnih še pred nikdar ni; kajti, da so smrtne težave največe težave, to nam priča Gospod sam, ko naznanja svojo preveliko britkost z besedami: „*Moja duša je žalostna do smrti*“ in že v navadnem govorjenji pomenja „mrtvaški pot“ največo britkost, ki se more misliti. Tvoja dobra mati, tvoj skrbni oče, tvoji bratje in sestre ter še drugi sočutni ljudje bodo takrat zraven tvoje postelje stali, ti zggljavje popravljali, zdaj pa zdaj ležišče prerahljali, te z ene strani na drugo preložili, ti pot s čela brisali, zdravila in hladilne pijače ponujali in jokali se zarad tebe; a pomagati ti ne bodo mogli, tvojih pekočih bolečin ti ne bodo mogli odvzeti, prežalostnega sreca ne ti utolažiti. Pa tudi v tej skrajni stiski, ko ti noben človek ne bo mogel več pomagati, te angelj varuh ne bode zapustil. Smrti te sicer to pot ne bode obvaroval, ker vsakemu človeku je odločeno enkrat umreti — in takrat, ko je po božjih sklepih za te odločeno, takrat te sicer angelj varuh tudi ne bode smrti rešil, a polajšal — nezmerno polajšal ti bode pekoče bolečine tvoje zadnje bolezni. Ko je bil Zveličar na Oljski gori v takih smrtnih težavah, da je krvav pot potil, mu je nebeški Oče po angelju poslal tolažbo in olajšavo. Ali ni to tudi nam nekakšno zagotovilo in smemo

tudi mi zaupno pričakovati, da nam bo naš angelj varuh v smrtnem boju ljubeznjivo na strani stal ter lajšal in slajšal prehuje bolečine in pekočine?

b) Vendar telesne bolečine nam o smrtni uri še ne bodo največje gorje, brez mere več skrbi in težav nam bo prizadajala dušna vojska, ktera žuga hujša biti, kakor so bile vse druge pred v življenji. Toda gorje nam, če v tem odločilnem boju ne zmagamo, — če v tem boju ne zmagamo, smo zgubljeni za večno. In kako lahko se zgodi, da smo premagani, zakaj zadnja ura, kristijani moji! je najnevarniši trenutek, kterege se celo pobožni in sveti služabniki božji bojé, če se le nanj zmislijo. Kajti takrat peklenški Holofern — satan ne počiva, kakor oni, ki ga je Judita v asirskem taboru usmrtila, temuč ravno zdaj vse moči napne in združi vse zvijače, da bi človeka pogubil, dobro vedé, da ga potem nikdar več ne dobi v oblast, ako ga zdaj ne. Zato pravi sv. Janez v skrivnem razodenji: „*Satan je prišel in ima veliko jezo, ker ima malo časa.*“ Pred, dokler je bil še človek zdrav, se mu ni tako mudilo in se ni tako prizadeval, kakor zdaj na kraju življenja, ko sprevidi, da je na tej uri vse ležeče, da ali dušo za zmiraj zgubi ali pa za večno v oblast dobi. O kolika tolažba je to za nas, da se nam takrat ne bo treba samim vojskovati, ampak da se bo vojskoval z nami in za nas mogočni varuh, ki nam je ves čas življenja zvesto na strani stal in nas še zlasti zadnjo uro le za trenutek ne bode zapustil, ampak ljubeznjivo nas podpiral v smrtnem boju, v smrtnih težavah nas tolažil, nas k potrpežljivosti opominjal in k skesani odkritosrčni spovedi spodbujal ter v naše žalostno sree vlival sladko upanje večno srečnega življenja. In čem bolj se nam bo grenka ločitev bližala, tem krepkejšé nas bo podpiral. In takrat še ne bo s tem zadovoljen, da bi nam sam stregel, ampak poklical bo še druge sv. angelje, kateri bodo združeni nas varovali, združeni zmagovali in z veseljem nas spremljali v nebeško Betulijo. Zato pa tudi sv. cerkev po mašnikih umirajoče zlasti priporoča sv. angeljem ter moli v trenutji, ko se ima duša od telesa ločiti: „*Sprejme naj ga sv. Mihael, arhangelj božji; naj mu pridejo naproti sv. angelji božji in naj ga pripeljejo v nebeško mesto Jeruzalem. Hitite naproti angelji Gospodovi, sprejmite njegovo dušo in izročite jo pred obličjem Najvišega!*“

In blagor duši, ki se vsa očiščena srečno loči od sveta! Sv. evangelij nam pové o ubožecu Lazarju, kako je bilo, ko je umrl. Posebne žalosti, menim, da ni bilo po njem, imenitnega pogreba tudi ne; umrl je kakor je živel. Pa če se kratkovidni ljudje ne zmenijo zanj,

zmenijo se tembolj angelji božji zanj. En sámi angelj ni bil zadosti tega reveža sprejmiti v večnost; več jih je moralo biti — cela družba, da so ga veselo spremljali. — Preljubi! tudi mi imamo to sladko upanje, da našo dušo, kadar se bode ločila iz telesa, angelji veselo poneso tje, kamor so že nesli toliko svetih duš, katerih sveta imena so zapisana v bukvah življenja, katerih sveto djanje in življenje tako radi prebiramo, čeravno so že po več sto let pred nami živeli. O, s koliko radostjo nas bodo sprejeli v svojo družbo — mi pa bomo veselo ponavljali: Angelj Gospodov nas je varoval precej v mladosti, potem ves čas našega življenja in zlasti zdaj na zadnje ob naši smrti! Kajti takrat bomo še le prav spoznali, koliko dobrega so nam angelji storili ves čas našega življenja.

Ker tedaj angelji varuhi tako lepo skrbijo za vsacega izmed nas, in sicer v vsaki dobi našega življenja od prvega trenutka do zadnjega izdihljeja, jim moramo tudi prav vsi zmiraj, še prav posebno pa danes svojo prisrčno hvaležnost skazovati; kajti malo je pridig v letu, da bi tako vse od kraja — od najmlajšega do najstarejšega — zadevale, kakor pridiga današnjega praznika. Zato najpred vam, dobri otroci! še posebej priporočam, bodite hvaležni svojim angeljem varuhom; vi ste še posebni prijatelji, ljubljenci angeljev božjih, ki vas tako skrbno na rokah nosijo; o nikar nikoli ne pozabite hvaležno jih častiti, zjutraj in zvečer se jim srčno priporočevati v molitvicah, ktere so vas vaše skrbne matere naučile. Tudi vi mladenči in dekleta, ki ste med zlobnim svetom v toliki nevarnosti, nikar noben dan ne pozabite angeljem varuhom priporočiti svoje angeljske čednosti in srčne čistosti; prisrčno se jim zahvalite, da so vas do zdaj obvarovali toliko nevarnost. In kako morate pa še le vi starši hvaležni biti svojim angeljem in angeljem svojih otrok! Saj angelji vam varujejo vaše male, ko vi spite, angelji jih na rokah nosijo, ko jih vi ne vidite. Oče, mati, ki imata svojega otroka daleč od doma, znabiti na polji, na paši, v službi, na ptujem: ali bi vidva mogla biti le en trenutek mirna, ko bi ne vedela, da angelj vajinega otroka varuje in brani? Ali mi je še treba praviti, kaj je vedno in zlasti danes vaša dolžnost? — In vas vse, kjerkoli ste, karkoli počenjate, če delate ali počivate, če ste doma ali izdomi, sami ali v družbi, veseli ali žalostni ... zmiraj in povsod — zlasti če ste v skušnjavah in vas greh mika — naj vas spremlja ta misel: „Moj angelj varuh je poleg mene, vidi in zapisuje vse moje misli in želje, besede in

dela“; v vseh okoliščinah svojega življenja se mu priporočujte in ga prosite, naj bo tudi vam, kakor nekdanja Juditi, zvest prijatelj in močan pomočnik, da v njegovi družbi srečno premagate peklenskega Holoferna — satana in vse njegove pomočnike, — zlasti naj nas ne zapusti zadnjo uro. Amen.

Homiletična zrna.

Marijino svetišče v Lurdu.

V sredi meseca avgusta se s praznikom Marijinega vnebozetja pričenejo prelepi Marijini dnevi — „med mašami“, ktere si zna pobožno slovensko ljudstvo po vsih pokrajinah tako lepo v prid obračati. Mnogoštevilno se zbirajo romarji — vneti častilci Marijini po raznih božjih potih in romarskih cerkvah Matere božje; marsiktero grešno srce se očisti ob taki priliki v zakramentu sv. pokore in se na novo pokrepča v presv. rešnjem Telesu, premnogo žalostnih se utolaži pred Marijino milostno podobo; premnogo mlačnih se zopet poživijo in vname za službo božjo videti toliko gorečih častilcev Marijinih in slišati prelepe pesmi, ki se o tem prelepem času razlegajo iz gladkih grl naših pevcev in pevk in v slavo prevzvišene nebeške Kraljice; pravični postajajo v teh blagoslovljenih Marijinih dnevih še pravičnejši in sveti še svetejši.

Upam, da jim bo to hvale vredno in tolikanj koristno gorečnost za Marijino čast kolikor toliko povzdignilo, ako nekoliko zvejo, kako drugod dobri katoličani Marijo častijo in sicer v najnovejšem času posebno v Lurdu. Naj tedaj naštejemo in pojasnim nekatere zanimivosti Marijine božje poti v Lurdu.

a) V prvi vrsti zanimati nas mora reč sama — pospeševanje Marijinega češčenja. To je silno važna reč. Kakor se namreč v natori mraz in gorkota meri po neki napravi, ki se zove toplomer ali termometer, tako imamo tudi za dušno mrzloto ali gorkoto dokaj zanesljiv gorkomer, po katerem se meri pobožnost in gorečnost krščanskega srca. Ta dušni gorkomer se imenuje pobožnost do prečiste Device Marije. Po njem kmali lahko spoznaš, koliko veljaš pred Bogom. Le nekoliko pomisli, kako zelo Marijo ljubiš, koliko in kako moliš Marijine molitve, kako zelo rad poješ Marijine pesmi, kako zelo rad poslušaj Marijine pridige in bereš Marijine knjige in pa koliko si prizadevaš Marijine čednosti posnemati, in lahko boš sam uganil, kako si zapisan v bukvah življenja; dobro, če imaš veliko ljubezen do Marije, slabo, če je nimaš nič ali prav malo! In glej, kakor je pri tebi, tako je tudi pri drugih. Ker smo v občestvu svetnikov, — kakor vsaki dan v apostolski veri molimo, nas mora veseliti, ako slišimo o gorečih Marijinih častilcih, naj si bodi blizo ali na skrajnem delu sveta: kolikor pravih Marijinih častilcev, toliko dobrih katoličanov.

Pač je za sleherno katoliško srce velika tolažba in veliko veselje, ako zvé, da v deželi, kjer je toliko tako zlobnih sovražnikov sv. vere, je vendar še tako velikansko število vnetih in zvestih katoličanov, ki Marijo tako goreče posamezno ali v procesijah očitno častijo in s tem vsemu svetu pričajo, da ogenj sv. vere v premnogih srcih še ni pogasnil, ampak še prav goreče plamti in greje. Kolika tolažba pa mora zopet to biti za stiskane in zatirane francoske katoličane, ako vidijo, da od vseh strani hitijo po duhu njim enaki bratje in sestre ter se z njimi združujejo v najsvetejših čutilih in opravilih. — Kdo bi preštel trume onih, ki so obiskali Lurško svetišče v vseh 26 letih, odkar se je Marija prikazala priprosti pastarici! Mnogokrat jih pride po leti deset tisoč na dan. Ko so l. 1867 novo cerkev blagoslovili in Marijino podobo slovesno kronali, je bilo navzočih 100.000 vernikov, 3000 duhovnov in 35 škofov. L. 1872 so na en dan iz raznih krajev obširne francoske dežele 250 prekrasnih dragocenih zastav darovali in v cerkvi razobesili; lahko si je misliti, kako velikansko je bilo število romarjev, ki so ž njimi v procesijah prišli. Ko so lansko leto 16. julija za novo cerkev sv. Rožnivenca temeljni kamen vložili, bilo je 17 škofov iz raznih krajev navzočih, do tisoč duhovnov in 30.000 vernih. Sploh je lansko leto, ki je bilo za Lurd sveto leto, obiskalo v posebej najetih vlakih 201.200 romarjev; število romarjev, ki so se v navadnih vlakih za menj časa v Lurd pripeljali, se ceni na 300.000; onih, ki so iz bližnjih krajev prišli v procesijah na 12.000, družih pa, ki so posamič prišli, niti primeroma šteti ni mogoče. Dvainpetdeset nadškofov in škofov, med njimi trije kardinali, je prišlo lani v Lurd nebes Kraljico počastit. Toliko število romarjev, ki se utegne bližati milijonu, iz vseh tudi najodličniših stanov, iz vseh krajev Evrope, pa še celo od unstran morja iz Amerike, raznih narodnosti in jezikov — toliko število v enem letu pač več pové, kakor bi mogel kdo z besedo izreči.

b) Zelo genljivo in jako spodbudljivo pa je za nas, ako pomislimo, kaj se je v zadnjih 26 letih v Lurdu zgodilo za povikšanje Marijine slave. Marija je priprosti pastarici Bernardki le naročila, naj se jej napravi kapelica in da naj ljudje radi tje hodijo. Pa zgodilo se je vse kaj več. Marijino svetišče v Lurdu je postalo tako krasno, tako prijetno, da se romarji kar ne morejo ločiti od njega in premnogi pravijo, da se jim zdi kakor v nebesih. Kdor ni sam videl, seveda mu je težko dopovedati; le v kratkih črticah naj naznamim, kar sem sam videl in zvedel.

Začnem pri naimenitnišem, najbolj svetostnem prostoru — pri jami, kjer se je Marija osemnajstkrat prikazala. Reka Gav, ki nekakšno v velikosti naše Ljubljance precej urno memo šumlja, je dobila nekoliko bolj proč svojo lepo, s kamnitim bregom ograjeno in z drevoredom obsenčano strugo, da se je s tem za več tisoč romarjev napravil primeren prostor, ki se v dežju ali prevročem solneu lahko z velikanskimi preprogami pokrije. Jama je ostala, kakor je bila; tudi vrtnico sem videl nad njo evesti; le zagrajena je z železnim omrežjem, pa vhod navadno ni zabranjen. Noč in dan gorijo od

romarjev podarjene sveče v mnogem številu na velikem svečniku. V jami je tudi oltar, pred katerim visi zlata svetilnica, da se o posebnih prilikah mašuje, ljudstvo obhaja in blagoslavlja s presv. rešnjim Telesom. Na desni strani velike votline nekoliko više je manjša votlina — tisti posvečeni prostor, kjer se je nebeška Kraljica prikazala; tu stoji že od l. 1862 prekrasna podoba brezmadežne Device iz kararskega marmorja z bliščečim zlatim napisom nad glavo v polukrogu: „Je suis l'immaculée Conception“ (Brezmadežno spočetje sem). Razun tega svetega prostorčka, na katerem je noga Brezmadežne osemnajstkrat počivala, ste tukaj posebno še dve reči — prekrasni kinč čudežne jame — katerih ne bom nikoli pozabil: veliko število bergelj razobešenih po jamskem pečevju, nekaj vozičkov in drugih stvari, ki človeka tako v živo in pretresljivo spominjajo, kako blizu je bila in je tu Marija s svojo močno in predobrotljivo materno roko; potlej pa čudežni studenec pred jamo, ki je že 26 let vernim častilecem Marijinim po vesoljnem svetu toliko veselje in tolika tolažba, ki pa brezvernim dela tolike preglavice. Nehoté prešinja nekak strah in groza človeško srce, videti, v koliki obilici teče zdaj bistra voda iz skalnatih tal, kjer še nihče nikoli pred ni videl le kapljice izvirati: vsako minuto je priteče 85 litrov, tedaj vsako uro 5100, noč in dan 122.400 litrov. Čudežni studenec se z velikim spoštovanjem zdaj tako-le rabi: izvirajoča voda se nabira v podolgastem zakritem koritu, iz katerega vedno teče po treh cevéh, da jo romarji natakajo in pijejo, odtod se steka še v daljšo posodo, kjer jo iz kakih 7 pip lahko natakajo v posodice in slednjič je napeljana v dve hišici (tako zvani piscini), kjer je vse pripravljeno za kopel bolnikom. Voda ta je hladna in kaj prijetna studenčnica že po naravnem okusu; pa romarju, ki si ž njo hladi telesno žejo, čudovito ogreva srce in ga navdaja z nadnaturnimi utedi. — O blaženi, o presrečni kraj, kjer je že sto in stokrat po čudežno zadobljenem zdravju glasno odmevalo veselo petje navdušene množice; o častita tla, ki so namočena z nešteti solzami hvaležnih sre!

Nad to čudežno votlino, ki je proti severju obrnjena, se navpik vzdiguje velikansko skalovje kakih sto čevljev nakviško, na katerem je zidana krasna romarska cerkev iz belega marmorja. Od jame se ne more naravnost do cerkve, ampak po daljših brežnih ovinkih od obeh strani. Cerkev je prav za prav dvojna. Spodnji del se imenuje kriptá, ima sedem lepih oltarjev, lepo barvana okna, ob straneh več spovednic; zaradi stebrovja, ki podpira zgornjo, pravo cerkev, ni prav veliko prostora, vendar je vedno več ljudi, ker se v tej sveti tihoti da tako lahko moliti. Po dvojnih lepih in prostornih stopnjicah se pride v zgornjo cerkev — baziliko, ki se zastran olepšave in posebno zaradi dragocenih genljivih spominjkov ne da primerjati z nobeno drugo romarsko cerkvijo. To je res prava zakladnica različnih dragocenosti, katerih še prešteti ni lahko, nikar še ceniti; veliki oltar ves iz kararskega marmorja, na njem veličastna podoba Matere božje iz čisto belega marmorja, pred njim velikanska umetna preproga, dar odličnih gospej francoskih, okrog prezbiterja umetno obilno pozla-

čeno omrežje; okrog velikega oltarja in ob straneh cerkve je še 15 stranskih lepih oltarjev v ličnih kapelicah; na stenah in ob stropu visi nad 500 krasnih zastav iz raznih domačih, več pa tudi iz tujih oddaljenih krajev, narejene so iz prelepega blaga, na katerem je videti veliko zlata in srebra in umetnije, pa tudi pridnosti spretnih rok; nad velikim oltarjem se blišči besede: „Je suis l'immaculée Conception“ v velikih črkah, ki so iz samih zlatih src sestavljene, enako so okrog in okrog po stenah iz zlatih in srebrnih src sestavljene besede, ktere je nekda Marija govorila bogoljubni pastarici; brez števila je tudi spominjskih plošč v najlepšem redu po stenah utrjenih, ki vse tako glasno oznanujejo, kako dobra in mogočna Mati je Marija, koliko žalostnih src je že bilo po Lurškem svetišči utolaženih in oveseljenih. Obilo je še družih daril, izmej katerih omenim le velikansko monštranco, ki ima 1300 dijamantov, 4100 dražih kamnov itd., krasno delo, katero je slaven mojster v Lijonu s 33 pomočniki tri leta delal.

Tej lepoti hiše božje so primerne pa tudi pobožnosti in slovesnosti bogoljubnih romarjev, ktere vodijo redovniki „brezmadežnega spočetja“, z ono živo vnemo in vstrajno gorečnostjo, ki je pobožnim Francozom lastna: koliko spovedi, koliko sv. obhajil se tu opravi od leta do leta; koliko spodbudnih govorov se sliši; koliko in kako goreče se tu moli skupno in zasebno! O posebnih časih pobožno navdušenje skor ne pozna meje, zlasti zvečer, ko se cerkev prelepo razsvetli, da gori lučica pri lučici in ko se dolga procesija po deset tisoč ali še več romarjev s prižganimi svečami glasno prepevaje pomika od čudežne jame po bregu proti cerkvi — po drugi strani zopet doli na plano memo „kronane“ čarobno razsvitljene podobe Marijine, ki je poleg ceste itd. Bengalični ogenj po bregovih slovesnost, če moč, še povikšuje. Radi obiskujejo romarji tudi sv. križev pot, postavljen ob strmi cesti, ki se vije nad cerkvijo po griču pirenejskega gorovja in se zove „Kalvarija“ z velikanskim križem na robu.

Naj to pripovedovanje ne bo zastonj. Skrbimo tudi mi za lepoto Marijinih svetišč, Marijinih cerkev, podob in znamenj; pred vsem pa nam bodi skrb za dušno lepoto, da bomo Marijo s čistim srcem goreče častili in ljubili, ker le tako češčenje more Brezmadežni vseč biti.

c) Zanimljiva je za nas božja pot v Lurdu tudi za to, ker se zanjo tako zelo zanimajo Kristusov namestnik — sv. oče. Že pokojnemu papežu Piju IX., ki se večkrat zaradi detinske pobožnosti in ljubezni do Marije imenujejo „Marijin papež“, in čigar slavno ime nam je še v tako živem spominu, je bilo posebno pri srečanju Marijino svetišče v Lurdu. Štiri leta pred so na veliko veselje vsega katoliškega sveta za versko resnico razglasili nauk, da je Marija brez madeža izvirnega greha spočeta; kako je bilo zdaj njih pobožno sree razveseljeno, ko je Marija sama iz nebes ravno to razodela, tako rekoč potrditi prišla določbo vrhovnega pastirja. Vedno so imeli veliko zaupanje do Lurške Matere božje. To so pokazali pri mnogih prilikah: romarsko cerkev so počastili s posebno prednostjo „bazilike“ in za njeno posvečenje so odločili svojega namestnika; ravno tako za kro-

nanje Marijine podobe. Na svojem vrtu v Vatikanu so imeli lepo ponarejeno Lurško jamo z Marijino podobo, in kaj radi so hodili k njej molit. Tudi v svoji kapelici so posebno čislali dragoceni spomin, na katerem so bile naslikane najznamenitejše reči Lurškega svetišča. V Marijo so stavili vse svoje upanje, rekoč: „Če je moje srce žalostno in je videti, kakor bi bil Bog gluha za mojo molitev, tedaj bom svoje oči obračal v brezmadežno Devico; ona bo z menoj in za-me molila.“

In najlepšim darovom v Lurdu se sme ravno dar Pijev prištevati. Od katoličanov španjskega otoka Majorke so bili dobili umetno narejeno, nad pol metra visoko zlato palmo, vredno 75 tisoč frankov: o prvi priliki so jo poslali v Lurd. Čez nekoliko mesecev pa pošlejo vrtnični grmiček jako umetno narejen iz čistega zlata. Tudi Lurško vodo so zaupno rabili, in zelo jih je veselilo, ko so zvedeli, da se namerava zidanje nove, dokaj večje cerkve v Lurdu.

Pijev vredni naslednik, sedanji papež Leon XIII., pa so ravno lani podelili Marijini božji poti v Lurdu nenavadno prednost: celo leto je bilo namreč sveto leto za vse Lurške romarje. Med drugimi pogoji za svetoletenske odpustke je bil tudi dar za novo cerkev sv. Rožnega venca. In že zato jih mora Lurd veseliti, ker tolikanj priporočajo sv. rožnivenec; Lurška božja pot pa je sicer v prvi vrsti posvečena brezmadežnemu spočetju a enako tudi sv. rožnemu vencu, ker Mati božja se je prikazala z molekom v roki prebiraje njegove jagode in Bernardka jej je bila zato tolikanj ljuba, ker je v svoji priprosti nedolžnosti tako rada in tako lepo molila sv. rožnivenec. Nova rožnivenška cerkev bo trikrat večja memo sedanje, ki je le za dva tisoča ljudi; vzdiguje se s planote ob bregu ravno pred sadanjo, ki jo bo z vrhom dosegala in bo ž njo v zvezi po lepih stopnjicah pa tudi s čudežno jamo, kar bo veliko priličniše za romarje kakor sedaj, ko morajo daleč na okrog, da pridejo do studenca; imela bo 15 kapelic posvečenih petnajsterim skrivnostim sv. rožnega venca. Kakor obeta obris, bode to jako krasno delo iz lurškega marmorja. Gotovo prav po volji in želji sv. očeta, ki imajo toliko zaupanje do te prelepe Marijine molitve. — Sploh nam Lurd pred oči stavi dve najlepši skrivnosti Marijinega češčenja: njeno lepoto v brezmadežnem Spočetji, njeno moč v sv. rožnem vencu: — posnemajmo, zaupajmo!

d) Kar nas pa še najbolj sili, da proti Lurdu obračamo svoje dušne oči, so obilni čudeži, ki se na Marijino priprošnjo po čudežni studenčnici godijo tam, pa tudi drugod po širokem svetu, kamor se razpošilja. Sicer vemo, da so se po Mariji od nekdaj čudeži godili, ali čudeži v Lurdu nam morajo tem bolj srecati, ker se godijo v tolikem številu in so premnogi tako veličastni, da nehoté vzbujajo naše strmenje in pa ker so v sedanjem času, takorekoč pred nami ter tako očitni, da jih nihče ne more utajiti, ko bi bil še tako zloben; saj so si brezverci toliko prizadjali, kolikor so si le mogli — pa zastonj. Kjer Bog po čudežih govori, se mora človek ukloniti, — mora molčati, strmeti, moliti. Že precej v prvih 4 letih je okrog pol drugi sto znamenitih čudežev dokazanih razun menj vidnih in očitnih;

in po tem se nam od leta do leta poročajo velikanske reči, večkrat je pri eni veliki procesiji bilo že nad sto bolnikov ozdravljenih. Naj-novejši čudeži še niso tako znani, ker jih še le pozneje obširneje popisujejo, kadar so vsestransko dokazani in spričani po zdravnikih i. dr. Naj tukaj izmej mnogih odberem le enega, ki se je zgodil:

Pred 11 leti, 15. avgusta.

Nekako v sredi francoske dežele bolj proti vzhodni strani je živel pred 50 leti jako pobožna grofovska družina pl. Musy. Najmlajši sin, Viktor, o katerem mi je tu govoriti, je bil v otročjih letih jako zdrav in je krepko rasel. V 17. letu pa je jel bolehati in vidno pešati. Radovoljno je trpel in čem bolj je bilo telo bolno tem bolj zdrava mu je bila duša, tako da nekega dne reče staršem: „Bog me kliče; jaz bom duhoven“. Toda duhovska čast je težka butara, ki je le za zdrave trdne rame. Prav težko je še le l. 1851 sprosil, da so ga sprejeli v Annecy v semenišče. Pa bolezen postaja čedalje hujša, polagoma zgubi ves glas in žalosten se mora domu vrniti. Več let mine. Zadobivši spet glas nadaljuje učenje v Parizu v semenišči Saint-Sulpice. Pa bolezen pregnana iz grla se mu preseli v oči. Zarad njegove pobožnosti in učenosti mu podelijo subdijakonat, toda s to nenavadno izjemo, da sme mesto brevirja rožni venec moliti; celo za duhovna ga posvetijo 24. sept. 1859 s privoljenjem, da sme vedno na pamet moliti le mašo Matere božje. Genljivo je bilo za visokorodno družino, ko je skor slepi 31letni Viktor v domači kapeli z veliko pobožnostjo opravil novo mašo.

Toda čez dve leti mu stopi bolezen še v noge in mu tako otrpnejo, da ne more več stopiti na nje. Zdaj tedaj revež zgubi še to tolažbo: tudi maševati ne more več! Voziček si dá narediti in v njem se dá prepeljavati. Najboljši prijatelj mu je v teh stiskah pobožen duhovnik iz ubožne hiše, ki se je bil na njegove stroške izšolal in so ga zdaj imeli kakor za svojega in mu po domače rekli le „gospod Anton“; ta mu je bral, pisal in preskrboval, kar je bilo treba.

V tem žalostnem stanu je prebil že deset let; z raznimi zdravili in toplicami, zlasti pa s krščansko potrpežljivostjo si je lajšal hude bolečine. Zlasti v l. 1873 so mu prigovarjali od več strani, naj se pelje v Lurd, in z neko gotovostjo mu je več oseb prerokovalo, da bo ozdravel. Slednjič se odloči in 6. avgusta se poslovi pri svojih ter noče družega tovariša, kakor milega prijatelja svojega, gospoda Antona. Težavna je bila dolga pot v Lurd; silno mučno prenašanje nezmožnega bolnika po kolodvorih iz voza v voz; vsakemu se je smilil.

Tretji dan, 8. avgusta, srečno dospeta v Lurd in si poiščeta stanovanje. Drugo jutro se peljeta v cerkev in sicer v kripto, kjer Viktor v vozičku sedi, Anton pa zanj mašuje. Potem pred jamo dolgo in prisrčno moli, ter prosi, naj ga Marija ozdravi, ako je to v večji blagor: „Vendar — pristavi — ne prosim te, o Marija, da bi popol-

noma bil rešen svojih nadlog, ampak le toliko mi dodeli, da bom mogel spet stopiti na noge in maševati. Če pa me ne ozdraviš, o dobra Mati, sem tudi srečen s svojim križem in te bom enako hvalil.“

Zdaj gresta spet v mesto, seznanita se s pobožnim župnikom. Viktor opravi spoved in vse svoje veselje in trpljenje razodene blagemu starčku, ki mu daje srčnost in zaupanje ter pri odhodu izreče pomenljive besede: „Ta gospod mora imeti svetnico za mater.“

Vsak dan je dolgo v cerkvi in pred jamo veliko moli in se koplje v čudežni vodi.

Tako pride 15. avgust, Marijin vzvišeni praznik. Prav zgodaj se odpeljeta Viktor in Anton v svetišče Marijino, kakor po navadi, v kripto. Prvo sv. mašo daruje gospod Anton s posebno pobožnostjo za svojega bolnega dobrotnika in prijatelja in ga med mašo obhaja; potlej ostaneta še pri eni maši in Viktor želi biti še pri tretji, ki jo je slučajno opravil njegov nekdanji profesor v pariškem semenišči, gosp. Anton pa mu je stregel. Pri predglasji naenkrat začuti plemeniti bolnik prijetno olajšanje po vsem životu; zdi se mu, da je popolnem zdrav; neka notranja moč ga sili, naj vstane, pa boji se... kaj pa, ko bi še ne bil zdrav — in bi padel po tleh — in bi se s tem Mariji nečast zgodila: sree veruje, duh še dvomi. Pa čem bolj se povzdigovanje bliža, tem silniša je skrivnostna moč. Nič več se jej ne more vstavljati, — vstane, — stopi z vozička, — poklekne in kleči kakor drugi ljudje: povzdigovanje se prične, kdo bi uganil hvalježna čutila njegovega srca! Po sv. maši g. Anton strmé priskoči in poklekne k njemu, da bi ga brž podprl, ko bi omahnil. Pa ni bilo treba, popolnem je zdrav! Ponudi mu voziček, Viktor pa odmaja, rekoč: „Marija me je ozdravila“, ter gre mirne in trdne stopinje proti vratom; Anton pa ves strmeč z vozičkom za njim. Zunaj že čaka kočijaž in videti voziček v Antonovih rokah, zakliče: „Kje pa je bolnik?“ — „Glejte me! se veselo oglasi; presv. Devica me je ozdravila. Voz mi je nepotreben. Peš pojdem k jami!“ Kočijaž sprejme voziček v kočijo in povsod pripoveduje, kaj se je zgodilo. Prijatelja pa se jokaje objameta: „Moj oče! moj oče! ozdravljeni ste!“ — „Jaz verujem, moj sin!“ odgovori Viktor. Dalje ne moreta govoriti; le sree jima govori v solzah in molitvi. Ko prideta do jame, nastane med množico glasno radovanje, vpraševanje in čudenje; slednjič nastane tihota, izza omrežja se oglasi duhoven visoke rasti: „Res je, predragi moji bratje, jaz sem. Od mojega prihoda ste me videli tukaj slepega in hromeга. Jaz sem duhoven iz Autunske škofije. Dvajset let že ne morem brati. Enajst let je, kar sem ohromel in nehal opravljati mašo, ki sem jo na pamet znal. Naša Gospa Lurška mi je vse povrnila!... O da bi ta čudež poboljšal dobre in spreobrnil grešnike!... Pomagajte mi Boga hvaliti in sprositi mi milost, da bi bil dober duhoven!“

Veselo zadoni Marijina pesem „Magnificat!“